Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 279 (13.541).

8 ДЕКАБРЬ 1966 йил
ПАЙШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

ЗАФАР САТРЛАРИ

ГУШТ ДАВЛАТГА

Бухоро области хўжаликлари давлатга чорва мол ва паранда сотиш йиллик планини бажардилар. Тирик вазнда 17,3 минг тонна гўшт тайёрланди. Конимех, Ромитан, Вобкент районларининг чорвадорлари маҳсулот сотиш йиллик топшириқларини анча ошириб бажардилар. (ЎзТАГ).

КОНЧИЛАР ЮТУҒИ

КПСС XXIII съезди қарорларини амалга ошираётган Ингичка конининг ишчи ва инженер-техник ходимлари беш йилликнинг биринчи йили топшириғини муддатидан бир ой илгари, 30 ноябрда адо этдилар. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани 101 процент бажарилди. Конлар ва саралаш фабрикаси келгуси йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми қарорларидан руҳланган Ингичка конининг меҳнаткашлари 1967 йилда корхонани рентабель ишлашга кўчириш учун курашмоқдалар.

ЧОРВАДОРЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

НАРИМАНОВ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Пайариқ районининг колхоз ва совхозлари давлатга 15 минг 560 центнер бўрдоқи гўшти етказиб бериб, планни бажардилар. Йиллик сут тайёрлаш планини ҳам Самарқанд областида биринчи бўлиб бажардилар. Қабул пунктларига 60 минг 546 центнер сут топширилди. Бу ўтган йилнинг шу муддатдагига нисбатан 8 минг центнер кўпдир.

Ихтисослаштирилган Киров номли совхоз пландан ташқари минг центнер сут топширди. Охунбобоев номли совхоз эса йиллик пландаги 16 минг центнер ўрнига 17 минг 500 центнер сут сотди. «Ленинизм», Карл Маркс номли, Навоий номли, Ленин номли колхозларда ҳам сут тайёрлаш плани ошириб бажарилди.

Район колхозлари ва совхозлари пландан ташқари яна 4 минг центнер сут топшириш мажбуриятини олдилар.

КОММУНИЗМ КИШИСИНИ ТАРБИЯЛАЙЛИК

Коммунизм кишиси камол топмоқда. Улуғ замонамиз, буюк коммунизм қурилиши жараёнида, озод ва бахтиёр меҳнат қучоғида совет кишисининг ахлоқ-одоби, дунёқараши, хулқ-атвори шаклланмоқда. Социализмнинг энг катта ғалабаларидан бири шундаки, у янги кишини камол топтирди ва унинг янги-янги олижаноб фазилатларини шакллантирмоқда. Эксплуатация ва миллий зулмга асосланган капитализм системаси бунга бутунлай ноқобилдир.

Улуғ Советлар мамлакати, ғолиб Октябрь диёри эллик ёшга тўлмоқда. Фаровонлик, озод меҳнат мамлакати деб ҳақли равишда фахр билан тилга олинаётган бу улкан дўстлик ўлкаси полвон қадамлар билан инсониятнинг эзгу орзуси — коммунизм сари, унинг ҳаётбахш нурли чўққилари томон дадил олға боряпти

Коммунистик партия мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш, коммунистик ижтимоий муносабатларни шакллантириш, янги кишини тарбиялашга қаратилган улкан режаларни амалга оширмоқда. Коммунистик партия халқимизнинг ҳақиқий раҳнамоси, йўлбошчиси, улкан ишларимизнинг жанговар ташкилотчиси. Партия мамлакатимиз тараққиётининг ҳар бир даврига, ижтимоий ҳаётнинг талабларига, энг революцион, энг улкан таълимот — марксизм-ленинизм назариясига асосланиб, ўз сиёсатини ишлаб чиқмоқда, коммунизм қурилишининг конкрет амалий йўлларини белгилаб бермоқда. Мамлакатимиз олдида турган бениҳоя муҳим ҳаётий вазифаларни ишлаб чиққан КПСС XXIII съезди, Марказий Комитетнинг кейинги пленумлари бунинг ёрқин далилидир.

«Эндиликда асосий вазифа, — дейилади партия XXIII съездига қилинган ҳисоботда, — партиянинг идеология ишларининг ҳамма звеноларини янада юқорироқ даражага кўтаришдан иборат. Биз Лениннинг онгли меҳнат ва ижтимоий фаолиятдан ташқари коммунистик тарбия бўлмайди ва бўлиши ҳам мумкин эмас, деган кўрсатмасини эсда тутишимиз лозим. Бутун идеология иши ҳаёт билан, коммунистик қурилиш практикаси билан чамбарчас боғлаб олиб борилиши керак, шундай қилинмаса, В. И. Ленин бир неча марта таъкидлаб айтганидек, идеология иши сиёсий шов-шувга айланиб кетади. Коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, жамиятнинг барча аъзоларида илмий дунёқарашни, коммунистик ахлоқни шакллантириш, ҳар томонлама онгли шахсни тарбиялаб етиштириш соҳасидаги вазифани муваффақиятли бажаришга меҳнаткашларни сафарбар қилиш — партиянинг идеология ишларини олиб боришдан кўзлаган мақсадлари ана шулардир».

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган Пленуми бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни янада яхшилаш юзасидан катта тадбирларни белгилади, меҳнаткашларни коммунистик ғоялар руҳида, янги жамият ахлоқ-одоби руҳида тарбиялашда ҳар бир бошланғич партия ташкилоти олдидаги вазифаларни белгилади.

Кишиларга юксак коммунистик ахлоқ ва одоб қоидаларини тинмай сингдириш, уларни жонкуярлик, камтарлик, меҳнатсеварлик, ўз Ватанига меҳр-муҳаббат руҳида тарбиялаш муҳим вазифадир.

Меҳнат кишини улуғлайди, у кишилар моддий фаровонлигининг манбаи бўлибгина қолмасдан, шу билан бирга маънавий бойликларнинг ҳам манбаидир. Меҳнат инсонга шон-шуҳрат келтиради, уни ўз замонасининг қаҳрамонига айлантиради. Республикамиз меҳнаткашлари 1966 йилда мамлакатга 4 миллион 50 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» ҳадя этган эканлар, бу ижодкор, талантли меҳнатсевар халқимизнинг юксак онгли меҳнати, социалистик Ватанимизга, улуғ партиямизга садоқати тимсолидир. Меҳнат туфайли элга танилган, шон-шуҳратга эга бўлган Мамажон Дадажонов, Турсуной Охунова, Саид Нуриддинов, Валентин Тюпко, Ризамат Мусамуҳамедов, Жавод Кўчиев, Қувондиқ Абдураззоқов, Муяссар Барноева ва бошқа минг-минглаб меҳнатсеварларни, қаҳрамонларни ким танимайди, дейсиз. Ана шу замондошларимиз ҳаёти, турмуши коммунизм кишисини тарбиялашда энг муҳим ҳаёт мактабидир.

Ҳалол, фидокорона меҳнат коммунистик ахлоқни шакллантираётган ва мустаҳкамлаётган экан, ана шу яратувчилик меҳнатидан четда туриш эса ахлоққа хилоф, жамиятга хилоф хатти-ҳаракатларга сабаб бўлади.

Баъзан турмушда кишиларга ўрнак кўрсатиш уёқда турсин, ҳатто бошқаларни ҳурмат қилмайдиган, фақат шахсий ҳузур-ҳаловатини ўйлайдиган, ахлоқсизлик, беҳаёликдан ҳам тоймайдиган кишилар учраб қолади. Қашқадарё областидаги «Бешкент» совхозининг ферма мудири Бегмат Хушматов шармандалик қилмишлари билан коммунист деган юксак ва шарафли номга доғ туширди. Хушматов вафодор хотинини қақшатиб, ширин-шакар етти фарзандини етим қилиб, виждонсизлик йўлига ўтди. Шу райондаги балоғатга етмаган ўқувчи қизнинг бахтига чанг солди.

Шуниси ғазабланарлики, бу ишда совхоз партия ташкилоти (секретари Аҳмад Турсунов) беғамлик, бепарволик кўрсатди. Партия ташкилотининг обрўйига қора доғ туширган Хушматовнинг жиноятига муросасозлик билан қаради. Қарши район партия комитети бу беҳаёни коммунистлар сафидан ўчириб тўғри иш қилди.

Бизнинг олға, коммунизм сари муваффақиятли ҳаракатимизга зарар келтирадиган, коммунист деган энг юксак, покиза номга доғ туширадиган кишиларга қарши аёвсиз кураш олиб бормоғимиз даркор.

Кенг омма орасида ғоявий-тарбиявий ишларни кенгайтириш коммунистларнинг назарий ва сиёсий савиясини ошириш билан боғлаб олиб борилмоғи лозим. Чунки ходимларнинг назарий-сиёсий билим даражаси нақадар юқори бўлса, омма ўртасида олиб бориладиган тарбиявий ишларимизнинг савияси ҳам шу қадар юқори бўлади. Ҳар бир ходим, у қайси соҳада ишлашидан, қандай касб эгаси бўлишидан қатъи назар, ҳозирги юксак талаблар даражасида бўлмоғи, софдил, принципиал, камтар, билимдон, меҳнатсевар, одобли, хуллас коммунизм кишисининг юксак фазилатларини ўзида мужассам этмоғи лозим. Ҳар бир кишини матонатли ва коммунистик эътиқодли, сиёсий етук, принципиал, коммунизм ғояларини ҳимоя қила оладиган, олға томон интилишимизга халақит бераётган жамики эски нарсаларга қатъиян қарши чиқа оладиган қилиб тарбиялаш — муқаддас вазифамиз, бурчимиздир. Коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси нормалари ҳар бир меҳнаткашнинг доимий одоб ва ахлоқ қоидаси бўлиб қолишига эришмоғимиз лозим.

УСМОН ЮСУПОВ НОМЛИ КОМБИНАТДА

Ватанда у экқан дарахтлар сони,
Юлдузлар қадарли. Чин, тўғри гап бу!
Йигирманчи асрнн азиз инсони,
Замон заминида яшайди мангу!..
Мақсуд ШАЙХЗОДА.

Юлия Степаненко халқимизнинг севимли фарзанди марҳум Усмон Юсуповнинг вафодор рафиқаси. Бу ақл-заковатли, билимли аёл узоқ йиллар давомида олов қалбли коммунист Усмон Юсупович билан бир сафда туриб халқ бахт-саодати, Ватан истиқболи йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилди. Ундан таълим ва тарбия олиб пўлатдек тобланди, инсонийлик-коммунистлик бурчини адо этиш учун кураш жараёнида камол топди, ажойиб ташкилотчи, ишбилармон раҳбар, ғамхўр киши сифатида эл-юртга танилди.

Республикамиз ўзининг уфққа туташган «оқ олтин»и, жимжимадор қоракўл териси, ҳақиқдек дони, майин ипаги, ширин-шарбат меваси, тилни ёрувчи қовун-тарвузи билан оламга машҳур. Ўзбек деҳқонлари пахтачиликда мамлакатимиздаги касбдошларига устоз ҳисобланади. Ўзбек пахтакори деган номни улуғлашда пахтачилик илми ва тажрибасининг сардорларидан бири Усмон Юсуповнинг хизматлари беҳад катта.

Усмон Юсупов боғ яхшилардан қоладиган мерос эканини биларди. Шу сабабли жўшқин ҳаётининг сўнгги йилларини боғдорчиликка бахш этди. Партия ва ҳукуматимизнинг ғамхўрликлари, отанинг ташаббуси билан 1963 йил январь ойида Янгийўл районида «Халқобод» боғдорчилик-узумчилик комбинати ташкил этилди. Бу аграр-саноат бирлашмасига 10 минг 560 гектар, шу жумладан, салкам 6 минг гектар суғориладиган ер ажратиб берилди.

Комбинат коллективи олдига партов ер ўзлаштириш ҳисобига боғ-роғлар, токзорларни кенгайтириш, боғдорчиликни илмий асосда ривожлантириш, маҳсулот етиштиришни ихтисослаштириш ва қайта ишлаш, аҳолини йилнинг тўрт фаслида янги пишган ва консерваланган мевалар, узум, шарбатлар сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш, комбинатни малакали боғбон кадрлар ўчоғига айлантириш вазифаси қўйилди. Моддий базасини мустаҳкамлаш мақсадида Янгийўлдаги вино ва консерва заводлари комбинат ихтиёрига берилди.

Комбинат коллективи республика партия ташкилоти ва ҳукумати белгилаган ана шу улуғвор вазифаларни муддатидан илгари бажаришга астойдил бел боғлади. Катта карвон сафида улуғ норнинг алоҳида ўрни бор деганларидек, умумхалқ курашига тадбиркор раҳбар Усмон Юсупов моҳирлик билан бошчилик қилди. Аммо... Отахон боғбон, жонкуяр иш боши ҳаётдан бевақт кўз юмди. Унинг ўрнига содиқ сафдоши Юлия Леонидовна Степаненко директорликка тайинланди. Бу меҳнат аҳлининг истак ва хоҳиши эди. Халқимиз Юлия Леонидовна партия ташкилоти, оммага таяниб, Усмон ота бошлаган жанговар ишни охирига етказишга ишонади.

Яқинда комбинатда бўлдик. Отанинг ташаббуси билан меҳнатсевар боғбонлар бунёдга келтирган боғроғлар, токзорлар, шахмат нусха полизларни кўриб кўзимиз қувонди. Олмазору анорзор, олчазору гилосзор, шофтолизору беҳизор... Санаб саноғига етолмайсан, киши. Токзорларни айтинг, уста рассом полотнога чизиб, рангбаранг бўёқлар билан нақш берган расмга ўхшайди. Инсоннинг дили баҳор, қўли гул дейишлари бежиз эмас. Дид билан ўтқазилган, пешана тери билан суғорилиб, меҳр билан парвариш қилинаётган мевали дарахтлар савлат тўкиб турибди.

Юлия Леонидовна билан суҳбатлашдик. Отадаги фазилатлардан гап бошлади опа:

— Усмон Юсупович, — деди у, — ҳар доим одамларни ҳурматлар ва эъзозлар эди. Бирор кишини йўл қўйган камчилиги учун койиса, камчилигини тугатгач узр сўрарди ундан.

— Деҳқоннинг ақл-идроки гавҳар, ери зар, — дерди. У ақл-идрок, меҳнат билан ерини занг бостирмай зарга айлантиради, гавҳарга тенг «оқ олтин» бунёдга келтиради.

— Ерни парваришлаган кишини эл парваришлайди, — дерди-да, ҳар қарич ердан маълум мақсадни кўзлаб, унумли фойдаланиш режаларини тузарди.

— Деҳқон бўлсанг кўчатни бут қил!..

Халққа, давлатга катта наф келтирадиган шундай мулоҳазаларни партия ташкилоти, активлар, тажрибакорлар муҳокамасига ҳавола қилар эди. У беўрин гап гапирмас, ўринли гапини эса ерда қолдирмас эди. Ҳамма жойда, ҳар вақт одамларни интизомли бўлишга, меҳнатни сабаби тирикчилик эмас, балки ширин ҳаётимизнинг омили деб билишга чорларди. Сен бошлаган иш халққа, давлатга фойда беришига кўзинг етса уни охирига етказмагунча ўзинг ҳам тинма, ўзгага ҳам тиним берма, дерди...

Таълим беиз кетмади, яхши самаралар берди. Комбинат коллективи партия ва совет ташкилотлари раҳбарлигида боғдорчиликни ривожлантириш соҳасида катта ишлар қилди. Комбинат ташкил топган 1963 йилда 719 гектар боғ бор эди. Эндиликда боғ 5 минг 546 гектарга етказилди.

Олма, беҳи, нок, олча кўчатлари ўтқазилаётган паллада Усмон Юсуповичнинг таклифи билан кўчатлар орасига шафтоли ниҳоли экилди. Бунинг боиси бор эди. Олма, беҳи ва бошқа мевали дарахт кўчатлари етти-саккиз йилда ялпи ҳосилга киради. Шафтоли эса иккинчи йилдаёқ қийғос мева бера бошлаб, бошқа ниҳоллар ҳосилга киргунча қарийди, кейинчалик кесиб ташланади. Шу йўл билан 4 минг 458 гектар майдонда шафтолизор ташкил топди. Шу йилнинг ўзидагина давлатга 1500 тоннадан зиёд шафтоли армуғон этдик.

Ёки бошқа мисол. Комбинат ташкил бўлган йили уч юз гектарча майдонда токзор бор эди. Ҳозир токзор 1.135 гектарга етказилди. 1967 йилда яна 200 гектар майдонга ток ўтказиш кўзда тутиляпти. Бу тадбирни амалга ошириш билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг комбинатда боғ ва токзорларни кенгайтириш ҳақидаги қарорини тўла бажарган бўламиз.

Янги токзорлар барпо этилган йили ҳам шундай воқеа такрорланди. Янги ўтқазилган токлар ҳозирча ҳосил бермаслигини айтиб, ернинг «умри»ни бекорга ўтказмаслик учун ток қатор ораларига пахта экишни маслаҳат берди Усмон Юсупович. Бу фикр ҳаммага маъқул тушди. Натижада янги токзорлардан салкам 15 минг тонна «оқ олтин» йиғиб олинди.

Ишчилар, мутахассислар, тажрибакорларнинг фидокорона меҳнати туфайли мева, узум, сабзавот ва бошқа маҳсулотлар етиштириш тобора кўпайяпти. Буни қуйидаги мисолдан кўриш мумкин. Комбинат иш бошлаган йили 400 тонна мева тайёрланган бўлса, бу йил давлатга 3 минг тоннага яқин мева сотилди.

Энди узумчиликка таалуқли рақамларга кўз ташлайлик. Илгари комбинатда ҳаммаси бўлиб минг тонна атрофида узум тайёрланар эди. Хом ашё етишмаслиги сабабли Янгийўл вино заводи бошқа районлардан узум ташиб келтиришга мажбур эди. Эндиликда узум етиштириш тўрт баравар ортди.

— Ҳали бу дарёдан томчи бўлиб қолади, — суҳбатга қўшилди бош агроном, — соҳибкорларимиз яхши ният билан ўтқазиб парваришлаётган токлар ёппасига ҳосил бера бошлагач, бир йиллик узум миқдори 35,6 минг тоннага етказилади. Заводимиз шунга мослаб кенгайтирилади ва реконструкция қилинади.

Сабзавот етиштириш ва тайёрлаш ҳақида ҳам кўп яхши гаплар айтилди, ишончли рақамлар келтирилди. Маълум бўлишича, комбинат ҳар йили 4 минг тонна атрофида сабзавот маҳсулотлари тайёрлайди.

— Комбинатнинг ўзга заводлардан тафовути шуки, — изоҳ берди директор, — янги пишган мева, узум, сабзавот маҳсулотлари халқимизга хоҳлаганча етказиб берилади, қолган қисми қайта ишланиб, консерва қилинади қуритилади. Ишчилар меҳнати билан бунёдга келтирилган маҳсулотдан бир грамминининг ҳам нобуд бўлишига йўл қўймаймиз. Маслаҳатгўйимиз шундай деб таълим берган.

Шу ўринда яна рақамлар тили билан сўзлашга мажбурмиз. Сўнгги йилларда консерва тайёрлаш анча кўпайтирилиб, салкам 30 миллион шартли банкага етказилди. Бошқа маҳсулотларнинг ҳам чўғи кўпайтирилиб, сорти яхшиланди, таннархи камайтирилди.

— Қиш фасли учун маҳсулот сақлаш тадбирлари кўриляптими? — сўрадик опадан.

Комбинатда қурилиш ва ободончилик ишлари жадал давом эттириляпти, — жавоб қилди у. — ҳар йили шу мақсад учун 10 миллион сўм маблағ сарфланади. Ҳозир қурилаётган 7 минг тонналик холодильник келаси йили ишга туширилади.

Комбинатда фан ютуқлари, илғор тажрибаларни ишлаб чиқаришга дадил жорий этиб, боғдорчилик маданиятини юксалтираётган кадрларнинг янги бўғини камол топди. Улар орасида Жўра Одилов, Мансур Хайруллин, Аким Қолдибоев сингари бўлим бошқарувчилари, Мансур Расулев, Маҳмуд Раҳимназаров, Захитдин Олтинов, Тожиқул Содиқназаров каби бригада бошлиқларини кўрамиз. Усмон Юсупович билан бир сафда туриб ишлаган Олимжон Жумаев, Аҳмадали Рухсатов, Холдор Мазаев сингари кекса боғбонлар ўз тажрибасини қунт билан ёшларга ўргатяптилар.

Усмон Юсупов номли «Халқобод» комбинати боғлари токзорларига яхши ният билан ўтқазилган ҳар туп ниҳолда марҳум боғбон отанинг гўзал сиймоси гавдаланади. Бу яшил бойликлар келгусида ҳам юрт дастурхонини ширин-шакар ноз-неъматлар билан безайди. Яхшидан мерос қолган боғ халқимизнинг яхшилик кунларига хизмат қилади.

М. НАЗАРОВ.
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Суратда: Ю. Степаненко.

Деҳқон бўлсанг шудгор қил!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1966 йил 7 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда ҳайдалган ер, учинчи стун — мавсум бошидан буён.

Тошкент	2,3	93,3
Самарқанд	3,3	88,6
Сирдарё	2,8	82,2
Хоразм	2,5	81,8
Қашқадарё	1,7	77,9
Андижон	2,8	72,9
Бухоро	3,8	71,8
Фарғона	2,0	52,8
Сурхондарё	3,8	48,7
ҚҚ АССР	0,5	19,4
Республика бўйича:	2,7	73,3

А. Н. КОСИГИН ГРЕНОБЛГА КЕЛДИ

ГРЕНОБЛЬ, 7 декабрь (ТАСС махсус мухбири). Франция бўйлаб саёҳат қилаётган СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун Гренобль шаҳрига келди. А. Н. Косигинга ҳамроҳ бўлган кишилар, шунингдек Франция давлат министри Л. Жокс ҳам у билан бирга келдилар.

А. Н. Косигиннинг Гренобльга келиши муносабати билан унга ҳарбий ҳурмат-эҳтиром кўрсатилди. Лиондан келган махсус поезд тўхтаган вокзалда фахрий қоровул саф тортиб турди ва СССР билан Франция давлат гимнлари ижро этилди.

А. Н. Косигин ва унга ҳамроҳ бўлган кишиларни илмий тадқиқотлар масалалари атом ва космик масалалар бўйича министр А. Пейрефит, Изер департаментининг префекти Л. Верже, Гренобль мэри М. Дюбеду ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Меҳмонлар тушган машиналар кортежи вокзалдан тўппа-тўғри ядро тадқиқотлари марказига йўл олади.

Ядро тадқиқотлари марказининг асосий биноси олдида меҳмонларни марказ директори, таниқли француз физиги профессор Луи Неель кутиб олди. У меҳмонларни «ҳурмат зали»га бошлаб кириб, марказ ходимларини уларга таништирди.

Сўнгра профессор Л. Неель А. Н. Косигинга марказнинг ишини гапириб берди. СССР Министрлар Советининг Раиси ва унинг ҳамроҳлари лабораторияларни кўздан кечирдилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Қишлоқ хўжалиги соҳасида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилганига 60 йил тўлганлиги муносабати билан Сурхондарё область тажриба станциясининг илмий секретари Михаил Сергеевич **Истомин** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

* * *

Кўп йиллик самарали илмий-педагогик фаолияти учун ва туғилганига 60 йил тўлганлиги муносабати билан В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети КПСС тарихи кафедрасининг доценти Мария Ивановна **Пескова** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

* * *

«А» классининг иккинчи группасидаги командалар ўртасида 1966 йилда футбол бўйича СССР биринчилиги учун бўлган мусобақаларда юксак спорт ютуқларига эришганлиги учун Тошкент областининг «Политотдел» колхози футбол командасининг спортчиларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

КАСБИДАН БАХТ ТОПГАНЛАР

ЁШЛИКДА БЕРГАН КЎНГИЛ

— Архитекторлик ҳам севгидек бир гап экан, унга ҳам кўнгил ёшликдан берилар экан, — дейди Саидкарим Эшонхўжаев маъноли жилмайиб. Саидкарим — Ҳамза мукофоти лауреати, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети биноси лойиҳасини чизган мутахассислардан бири, одми, камтар, одамшаванда, касбига меҳр қўйган йигит. Қариялар уни улуғлаб, барака топ, ота ўғил, падарингга тортдинг, дейишади. Дарвоқе, унинг отаси Тўхтахўжа Эшонхўжаев 1917 йилдан партия аъзоси эди, умр бўйи халқ деб яшади, ишлади, юртимиз бошига қора кунлар тушганида, ёши бир жойга бориб қолганига қарамасдан (ўша йили 57 ёшга кирган эди) урушга кетди. Бундай отага ўғил бўлган одам елкасига ҳазилакам юк олмайди...

Бир донишманд одам оламдан кўз юмаётиб, ўғлига элдаги ҳар бир шаҳарда биттадан ҳовли сол, деган экан. Мўйсафид ҳар шаҳарда дўсти-ёринг бўлсин демоқчи бўлган. Республикамизнинг ҳар бир шаҳрида десак кўп бўлар, лекин ҳар бир областда Саидкарим Эшонхўжаев лойиҳаси билан қурилган иморатлар бор. Агар йўлингиз тушиб, Наманганга борсангиз 5-мактаб-интернат биносига разм солинг. Бу бино ҳам Саидкарим ва у билан ишлаётган мутахассислар ижодидан бир намуна. Чортоқ санаториясида қурилган ғоз тўшидек оқ корпуслар, Газли шаҳридаги уй-жой посёлкалари Саидкаримлар ақли ва шуури билан бунёдга келган. Хивадаги қадимий тарихий ёдгорликлар оламга машҳур. Улар ўша даврнинг ҳайкали бўлиб турибди. Хивадаги янги микрорайон эса қурувчиларимиз ва лойиҳачиларимизнинг заковатидан, улар нималарга қодир эканлигидан далолат бериб турибди. Бу уй-жой бинолари лойиҳасини ҳам Саидкарим бошчилигидаги мутахассислар тузишган. Хуллас, санай берсак Эшонхўжаев тузган лойиҳалар кам эмас экан. Лекин уларнинг тожи, энг мукаммали Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг маъмурий биноси бўлди. Бу бино архитектор ва инженерлар ижодий парвозининг бир мевасики, у совет архитектура мактабининг имкониятларини рўй-рост кўрсатди.

Биз бу ўринда ана шу бинонинг табиат билан уйғунлашиб кетганлигини, Ўзбекистоннинг иссиқ иқлим шароитига мослаб қурилганлигини, (мажлислар залидаги ҳавонинг мусаффолигини ва муътадиллигини эсланг) ўзбек меъморчилик меросидан ўринли фойдаланилганлигини айтиб ўтмоқчимиз.

Архитекторлар ҳам шоир табиат одамлар. Саидкарим билан суҳбатлашганимизда у Тошкент меҳнаткашларининг жасорати ҳақида ҳаяжон билан гапирди. Тошкентликлар жасорати ҳақида «Мардлик» обелиски лойиҳасини тузишни менга топширишган, деди архитектор. Ана шу архитектура асарида ҳамшаҳарларимнинг бардошини, юрагининг кенглиги ва дилининг тозалигини кўрсатиб берсак қани энди. Бахтиёр бўлардик Архитектор шу кунларда ана шу ўй билан яшамоқда, тунларни бедор ўтказмоқда.

Эшонхўжаевга архитектурамизнинг ойбеклари, ғафур ғуломлари, ҳамид олимжонлари борми, деб савол бердик. Саидкарим мийиғида кулди. «Мен сизга айтсам, архитекторлик нина билан қудуқ қазишдек гап. Бу ишга умрни бағишлаш керак. Эҳтимол, икки умр ҳам етмай қолган бўларди. Баъзи ёш архитекторларимиз қунт ва сабо-тоқат билан ишламаётганликларини айтиб ўтмоқчиман. Умуман, ёшларимизда, айниқса юқори синф ўқувчиларида архитектурага муҳаббат уйғотиш жуда муҳимдир. Сафимизнинг кенгайиши учун ёшларни бағримизга тортишимиз керак.

Уй-жой қураётган, шаҳарлар бунёд этаётган лойиҳачи ва бинокор фақат замондошларини эмас, келгуси авлодларни ҳам ўйлаб иш тутиши лозим. Бунинг учун эса у замондошларининг орзу-умидлари ва ҳис-туйғуларини яхши тушуниши, уларнинг моддий ва маънавий талабларини ҳисобга олиши керак. Архитектор худди санъаткордек табиат манзараларини чуқур англаши лозим. Материал ва конструкцияни ҳамда техникани архитектор беш бармоғидек билиши кераклиги ҳақида гапириб ҳам ўтирмайман. Қулай чиройли ва обод шаҳарлар қураётган меъмор, аввало халқ хизматкоридир. У куч-қувватини, билими ва тажрибасини меҳнаткаш халққа бахшида этади. Совет архитектори Иван Владиславович Жолтовский архитектор ҳақида ана шу илиқ сўзларни айтган эди. Саидкарим Эшонхўжаев ҳам ана шу фидокор кишилардан биридир. У Ўзбекистон Давлат лойиҳалаш институтидаги шаҳарларни лойиҳалаш 5-бўлимига раҳбарлик қилмоқда.

А. АБДУҚОДИРОВ.

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАСИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин У Танга телеграмма юбориб, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари лавозимига тайинланганлиги муносабати билан уни Совет ҳукумати номидан табриклади.

«Биз умид қиламизки, — дейилади телеграммада, — Сизнинг катта сиёсий тажрибангиз, халқлар ўртасида тинчликни сақлашга қаратилган сизнинг куч-ғайратингиз яна зиммангизга юклатилган катта вазифаларни муваффақиятли бажариш учун сизга имконият беради, бу эса Бирлашган Миллатлар Ташкилотини БМТ уставига мувофиқ мустаҳкамлашга ёрдам қилади». (ТАСС).

УФҚЛАР

Партия турмуши

Беш йилликнинг дастлабки йили ҳамма ердаги каби бизнинг районимизда ҳам мўлкўлчилик йили бўлди. Районимиз меҳнаткашлари пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришда катта муваффақиятларни қўлга киритдилар. Давлат омборларига 45 минг тоннадан зиёд «оқ олтин», 552,8 тонна пилла, кўплаб чорвачилик маҳсулотлари топширилди. Биз ана шу муваффақиятлар ҳақида гапирар эканмиз, бунда район коммунистлари, барча бошланғич партия ташкилотларининг роли нечоғли катта бўлганини айтмай ўтолмаймиз. Дарҳақиқат, коммунистлар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг олдинги марраларида туриб меҳнат қилдилар. Улар ўзаларининг оташин сўзлари билан ҳам, ташаббускорликлари ва шахсий намуна кўрсатиш билан ҳам қишлоқ аҳолисини фидокорона меҳнат қилишга ундадилар. Партия ташкилотлари эса коммунистларнинг топширилган иш учун шахсий масъулиятини ошириш, уларни ишлаб чиқаришга, кишиларга моҳирона раҳбарлик қилиш руҳида тарбиялаш учун кўп куч сарфладилар.

Кези келганда районимиз муваффақиятига катта ҳисса қўшган айрим хўжаликлар ва уларнинг партия ташкилотлари ҳақида икки оғиз гапириб ўтмоқчиман. Жданов номли (партия комитетининг секретари А. Абдуллаев), «Ғаниобод» (партия комитетининг секретари Е. Мадумаров) совхозларининг ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари айниқса шижоат кўрсатиб ишладилар. Шунингдек, Ғафур Ғулом номли колхоз, «Қўқон» совхози коллективлари ҳам ортда қолишмади. Мазкур хўжаликларнинг коммунистлари чинакам ташкилотчилик кўрсатиб ишлаб, пахта тайёрлаш планларини муддатидан олдин бажаришга зўр ҳисса қўшдилар.

Бу муваффақиятлар бизни янги марраларни эгаллашга руҳлантирмоқда. Халқимизнинг «қиш ғамини ёзда е» деган мақоли ғоят ибратлидир. Район партия комитети шунинг учун ҳам кузги шудгорни сифатли ўтказиш, қишки ишларни пухта уюштиришга ҳамма партия ташкилотлари, барча қишлоқ коммунистларининг диққат-эътиборини қаратмоқда. Яқинда ана шу масала район партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилинди. Шудгорлашни намунали ташкил этган партия ташкилотларининг тажрибаси умумлаштирилди. Шунингдек, Жданов номли совхозда кузги шудгорни сифатли ўтказишга бағишланган йиғилиш ўтказилди. Йиғилишга райондаги мутахассислар, агрономлар, механизаторлар таклиф этилди. Шу ернинг ўзида совхознинг шудгорлашда эришган ютуқлари пропаганда қилинди.

Районимизда 56 минг гектар ер шудгор қилиниши керак. Бу ишга механизация воситаларининг анчагина қисми жалб этилган. Далаларда 60-70 га яқин ҳайдов тракторлари ишлаб турибди. Айниқса, Ғафур Ғулом номли колхозда (партком секретари Х. Султонов) шудгорлаш ишлари пухта ташкил этилган. Шунингдек, Ленин номли колхозда ҳам ерларни шудгорлаш тез суръатлар билан олиб борилмпти. Ҳар йилгидек бу йил ҳам коммунист механизаторлар ер ҳайдашда бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Чунончи, Ленин номли колхоз, «Ғаниобод» совхози коммунистлари ҳайдов тракторларининг тўхтовсиз ишлашини таъминламоқдалар.

Олдимизда янги марралар, янги уфқлар турибди. Биз коммунистлар ана шу марраларни эгаллашда бундан буён ҳам юксак намуна кўрсатиб ишлашимиз, бутун қишлоқ меҳнаткашларининг ижодий активлигини оширишимиз лозим. Ўзбекистон район партия ташкилоти, коммунистлари Ўзбекистон КП Марказий Комитети V пленуми қарорларини амалга ошириш учун курашиб, янги-янги муваффақиятларга эришадилар.

А. ПАЙҒАМОВ,

Фарғона область, Ўзбекистон район партия комитетининг биринчи секретари.

ТАБИИЙ ГАЗ ЗАПАСЛАРИ ОШИБ БОРМОҚДА

Бухоро ер ости бойликлари қидирувчилари янги Денгиз кўл табиий газ конини топдилар. Бу муваффақиятга Улуғ Октябрнинг 50 йиллигига бағишланган меҳнат вахтасида эришилди.

* * *

Бу воқеанинг аҳамияти ҳақида Ўзбекистон геология министрлигида ЎзТАГ мухбирига қуйидагиларни маълум қилдилар.

— Денгиз кўл газ манбаининг майдони Бухородан 80 километр жанубдаги Қоракўл районида жойлашган. Бу ерда юра туз қатламлари тугаган 2- қудуғи саноатга газ берабошлади.

Ёнилғининг янги манбаи машҳур бой Ўртабулоқ кони яқинидадир. Бу район илгари топилган Қултоқ ва Панмук табиий газ конларига бориб тақалади. Буларнинг ҳаммаси Денгиз кўлдаги қидирув ишлари катта истиқболларга эга деб умид қилишга имкон беради.

„Таштекстильмаш» заводининг 3-механика цехи корхонада пешқадамлик қилаётир. Цех коллективи топшириқларни муттасил равишда ошириб бажаришга эришаётир. Суратда (чапдан): илғор ишчилардан В. Е. Ерилкин, А. М. Тўлқинов, Р. Қўзибоев, Н. Файзиев, З. В. Якубайтис, Е. Я. Плотников ўртоқларни кўриб турибсиз. Фарғона азот ўғитлари заводининг аммиак селитраси цехи коллективи йиллик планни 25 декабрдаёқ адо этиш мажбуриятини олган. Цех ойига пландан ташқари неча юз тонналаб ўғит ишлаб чиқараётир. Пастдаги суратда цех бошлиғи Тоғай Мусатоев.

А. Тўраев ва В. Сироткин фотолари.

МАРҲАМАТ, КИТОБ ШИНАВАНДАЛАРИ

Мамлакатимизда китоб чиқариш йил сайин ошиб бормоқда. Шу билан бирга китоб шинавандалари ҳам ниҳоятда кўпаймоқда.

1965 йили умумий тиражи 260 миллион нусхадан кўпроқ бўлган 78 минг номда китоб чиқарилди. Китоб нашр этиш бўйича бизнинг мамлакатимиз аллақачоноқ дунёда биринчи ўринга чиқиб олган.

Республикамизда ҳам кейинги йилларда китоб пропагандасида каттагина силжиш рўй берди. Етти йиллик давомида фақат Ўзбекистон китоб савдоси бирлашмаси системаси бўйича китоб сотадиган магазин ва дўконларнинг сони 80 процент ортди.

Китоб савдосини ривожлантиришда жамоатчилик асосида ташкил этилаётган халқ китоб магазинлари ва дўкончалари ҳам муҳим роль ўйнамоқда. Улар корхоналарда, ўқув юртларида ва йирик ташкилотларда очиляпти. Бундай магазинларнинг сони ҳозир республикамизда 50 дан ошиб кетди.

Дарҳақиқат, китоб киши ҳаётининг ажралмас қисми бўлиб қолди. Чунки хўжалигимизнинг, маданият ва санъатимизнинг, фанимизнинг равнақи ана шу китобларда ўз аксини топаётир.

Лекин шуни ҳам айтиш керакки, ҳозирги китобхоннинг диди жуда юксакдир. Шунинг учун ҳам, биринчи галда, китобнинг мазмуни ҳозирги замон китобхонининг дидини қониқтирадиган бўлиши, иккинчи томондан эса у полиграфик жиҳатдан юксак савияда чиқарилиши керак. Кенг китобхонлар оммасининг таклиф ва мулоҳазаларини билиш мақсадида биз ҳозир нашриёт ходимлари билан китобхонларнинг конференцияларини уюштиряпмиз.

Шу йилнинг 7 декабрида Тошкентда Союзкнига раҳбарлари, марказий нашриётлар ва Ўзбекистон ССР нашриётларининг, шунингдек Ўзбекистон, Тожикистон ва Қирғизистон республикалари китоб савдоси ходимларининг республикалараро кенгаши очилди. Бу кенгашда ўқув юртлари вакиллари, кутубхоначилар ҳам қатнашаётир. Кенгашда 1967 йилда чиқариладиган китобларнинг тематикаси, безаги ҳақида фикр юритилаётир. Нашриёт ходимлари ўзлари чиқараётган китоблар ҳақида, уларнинг авторлари ҳақида китобхонларга ҳикоя қилиб берадилар.

Б. ҒУЛОМОВА,

Ўзбекистон китоб савдоси бирлашмасининг бошлиғи.

ГАЗЕТА МУХЛИСЛАРИНИНГ МАСЛАҲАТЛАРИ

«Совет Ўзбекистони» газетаси билан бўлиб ўтган навбатдаги учрашувга — газетхонлар конференциясига ишчилар ва студентлар, олимлар ва ёзувчилар, ўқитувчилар ва журналистлар, партия ва совет ходимлари келишди. Конференция Ҳамза номли театрда бўлиб ўтди.

Конференцияни Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари Р. Бобожонова очди. «Совет Ўзбекистони» газетасининг редактори М. Қориев доклад қилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти О. Содиқов, шоир Туроб Тўла, хўжалик буюмлари заводининг ишчиси Т. Йўлдошев, Октябрь район партия комитетининг биринчи секретари Т. Содиқов ва бошқалар газета саҳифаларидаги кўпгина материалларнинг катта тарбиявий аҳамиятга эга бўлганлиги ва актуаллигини уқтириб ўтиб, бир қанча амалий маслаҳатлар ва таклифлар қилдилар. Бу таклифларнинг амалга оширилиши редакцияга республиканинг кўп қиррали ҳаётини кенгроқ ёритишга имкон беради. Республика газетаси саҳифасида партия ташкилотлари, илмий ва маданий-оқартув муассасаларининг фаолияти тўғрисида мақолалар ва материалларни кўпроқ босиб туриш, Совет давлатининг 50 йиллигига ҳамда В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига доир чуқур мазмунли материалларни кўпроқ босиб чиқариш зарурлиги таъкидлаб ўтилди. (ЎзТАГ).

ҚАЛБ КЎЗИ

Икки кўзи ожиз одамнинг шунчалар етук асарлар яратганлигидан ҳайратланасан, киши.

Мана, бири-биридан сермазмун ва бекамикўст асарлари. Уларни завқ билан томоша қиларканман, табиатнинг олижаноб саховатига тасанно ўқигинг келади. Унинг сиру сеҳри ҳам мана шунда.

— Мен наққошлик санъатига асосан кўзим ожиз бўлиб қолгандан кейин қўл урганман, — дейди Михаил Сергеевич Макаров.

...Воқеа бундай бўлган эди.

Даҳшатли уруш дудлари Москва остоналаригача келиб қолган дамлар. Ҳар бир совет жангчиси ўзининг жонини, бутун жисмини мана шу буюк остонага тиккан. Шу жангда Михаил Сергеевич Макаров ҳам иштирок этаётган эди.

Илк саҳарда душман босиб келаётган йўлларни миналаштириш ҳақида буйруқ олинди. Она юртига бўлган меҳр-муҳаббат, жонажон халқи олдидаги олий бурч алангаси қалбида жўш уриб турган сапёрлар бўлинмаси душманнинг ёмғирдек ёғилиб турган ўқларини писанд қилмай, топшириқни адо этишга киришди.

Навбатдаги минани кўмишга тайёрланаётган Михаил Сергеевичнинг шундайгина олдида бирдан даҳшатли портлаш юз берди. Чақмоқ чақини ёлқинланиб баданига ғуж-ғуж ниналар санчилди. У Москванинг зангори осмонига бир дақиқа термулиб қолди-да, сўнг кўз ўнги қоронғилашиб, ҳушидан кетди. Ўша-ўша азиз пойтахт осмонининг зангори ранги унинг киприклари орасига бир умр ўрнашиб қолди.

Михаил Сергеевич ҳушига келганида ўзини касалхонада кўрди. У ўнг қўли ва икки кўзидан ажраган эди.

— Майли, мен ногирон бўлиб қолсам ҳам, эрким ногирон эмас. Шунинг ўзи менинг соғлиғим, бахтим демакдир, — дерди у ўзига.

Михаил Сергеевич урушдан аввал «Фрунзевец» газетасига ҳаваскор рассом сифатида қатнашиб турарди. Мана шу истеъдод унда ижодий ишга жўшқин иштиёқ туғдирди. Дўстларининг маслаҳати билан дастлаб лойдан турли фигуралар ясай бошлади. Шу тариқа жиддий изланиш бошланди. Санъат музейларига тез-тез бориб, устоз санъаткорлар билан дўстлашиб олди. Улар билан ижодий ҳамкорликда бўлди.

У ҳар гал ижод борасида ҳаёл сурар экан, душман асоратидан сақлаб қолинган бағри баҳор диёримизнинг навбаҳор чечакларидек навқирон янги авлодларини, замонамизнинг гулгун чиройини ва унинг соҳибкорлари портретини қалбида чуқур ҳис қилар, уларни зангори бўёқларда акс эттириш куйида ҳаяжонланарди. Дарвоқе, Михаил Сергеевич зангори рангни севади, чунки ўша 1941 йил 8 ноябрь эрта саҳардаги Москва осмонининг зангори ранги унинг доимий ҳамроҳи...

Даставвал у В. И. Ленинга бўлган ўтли муҳаббатининг рамзи сифатида доҳий бюстини яратди. Кейинчалик В. Маяковский, Н. Островскийларнинг ҳайкалларини ишлади. Унинг «Пионер қиз Леночка» деб номланган асари айниқса диққатга сазовордир. Ильич набираларининг типик вакили бўлган Леночка бўйнидаги оловдек порлаб турган галстугининг ўзига ярашиб туриши, илм-маърифат сари интилувчан қиз эканлигини англатувчи унинг кўзларидаги жозибалар санъаткордаги кучли маҳоратнинг намойишига айланган.

Михаил Сергеевичнинг ижодхонасида ҳали битмаган бир қанча асарлар турибди.

— Буларни етук асарлар қилиб битказиш ҳар маҳал қалбимни тирнаб туради, — дейди санъаткор.

Ажабо, икки кўзи ожиз бўлса. Ахир, санъаткор ўзининг ижодий маҳсулини кўзи билан кўриб, унга бора-бора сайқал бериб гўзаллаштириши керак. Михаил Сергеевич эса бундай имкониятдан маҳрум-ку! Бу ажойиб инсондаги ноёб истеъдоднинг олмос қирралари ҳам мана шунда бўлса керак. У ҳамма-ҳамма имкониятлардан фақат ҳис қилиш орқали фойдаланади. Халқига, жонажон диёрига бўлган кучли муҳаббати уни мана шундай санъаткор даражасига кўтарди. У СССР Рассомлар союзининг фахрий аъзоси. Шахсий пенсионер.

Жўшқин ижодингизга бундан ҳам баркамоллик тилаймиз, Михаил Сергеевич!

Д. ҲАСАНОВ, А. ОРТИҚОВ.

КПСС XXIII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

МАҲАЛЛИЙ САНОАТ РАВНАҚИ

Фарғонада область маҳаллий саноат бошқармаси ташкил этилди. Унинг ихтиёрига ўтказилган корхоналар шу вақтгача маиший хизмат кўрсатиш область бошқармасига қарар, у бу корхоналарда маҳсулот ишлаб чиқариш билан кўпроқ овора бўлиб қолиб, аҳолига маиший хизмат кўрсатишни ташкил этишга етарлича вақт ажрата олмас эди. Бундан ташқари область маҳаллий саноатининг катта имкониятлари кўп вақт ишга солинмай келди. Аҳоли учун зарур бўлган буюмларни ишлаб чиқариш тез ва оператив равишда йўлга қўйилмаган. Аҳолининг ўсиб бораётган талабларига мос тушадиган уй-рўзғор ва қурилиш буюмларининг янги хилларини ишлаб чиқариш суст ўзлаштирилди.

Янги бошқармага, шубҳасиз, маҳаллий саноатнинг равнақини таъминлаш вазифаси юклатилган. Яқин вақт ичида ташкилий ишлар ниҳоясига етади. Ҳозир маҳаллий саноат корхоналарини ихтисослаштириш ишлари олиб борилмоқда. Фарғонада Крупская номли ва Охунбобоев номли фабрикаларнинг цехлари базасида йирик тикувчилик корхонаси ташкил топади. Қувасойда лак ва бўёқлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Шаҳар ва районларда янгидан бешта маҳаллий саноат комбинатлари ташкил этиш мўлжалланмоқда. Бу комбинатларда енгил ва тежамли деворбоп материаллар, чиройли ва чидамли пардозлаш материаллари, сопол буюмлар, эшик ва дераза ромлари, печлар ишлаб чиқарилади.

Кўпгина маҳаллий саноат корхоналари қайтадан реконструкция қилинади. Риштондаги кулолчилик цехи йирик корхонага айланади. Унинг ёнбошида йирик ғишт ва оҳак заводлари ишга тушади. Қишлоқ қурилиши эҳтиёжларини ҳисобга олиб, келгуси йилларда Фарғонада ёғочсозлик корхонаси, Бағдод районида ёғочни қайта ишлаш заводи ва бошқа жойларда тайёр темир-бетон пойдеворлар ҳамда бошқа ихчам конструкциялар тайёрлаб берадиган яна иккита завод фойдаланишга топширилади. Шунингдек, Олтиариқда бутун водий учун Фарғона минерал суви ишлаб чиқарадиган корхона қуриш кўзда тутилмоқда.

Бошқармага қарашли маҳаллий саноат корхоналари шу йилданоқ халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кескин кўпайтиради. Йил охиригача қарийб беш миллион сўмлик маҳсулот тайёрлаш ва аҳолига етказиб бериш мўлжалланмоқда.

Попда нима кўп — қамиш кўп. Шу арзон хом ашё базасида қамиш плиталар ва бордон ишлаб чиқарадиган цех қуриладиган бўлди. Риштон кўзаларининг донги дунёга кетган. Бунинг боиси бор. Риштон тупроғидан ўта сифатли кўзалар тайёрлаш мумкин. Шу сабабли ҳам Риштон кулолчилик цехи базасида йирик кулолчилик корхонаси ташкил этишга киришилади.

Шундай қилиб, яқин келажакда бошқармамизнинг маҳаллий саноат корхоналари область аҳолисининг талабларини тўла қондирадиган бўлиб қолади. Ҳар йили бир неча миллион сўмлик кенг истеъмол молларини ташқаридан ташиб келишга эҳтиёж қолмайди.

Г. ТЕР-ИШХОНОВ,

Фарғона область маҳаллий саноат бошқармасининг бошлиғи.

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ АРАФАСИДА

ЧИРЧИҚ КИМЁГАРЛАРИНИНГ ТАРАДДУДИ

Чирчиқ электрохимия комбинати қишлоқ хўжалигимиз учун минерал ўғитлар ишлаб чиқараётган «ҳосил фабрика»ларининг тўнғичи ҳисобланади. Комбинат коллективи деҳқонлар учун зарур бўлган аммиак селитраси, карбамид ишлаб чиқаришни кун сайин кўпайтириш учун самарали меҳнат қилмоқда.

КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг саноатга раҳбарлик қилишнинг янги усулини қўлланиш ҳақидаги қарори чирчиқлик кимёгарларга ҳам янги зафарлар сари парвоз қилиш учун қанот бахш этмоқда.

Комбинат 1967 йил январь ойидан бошлаб планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг янги усули асосида ишлай бошлайди. Ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилишнинг янги усулига ўтиш учун тайёргарликнинг дастлабки давридаёқ комбинат бўйича ишлаб чиқариш-техника тадбирлари плани тузиб чиқилди.

Комбинат партия комитети янги иқтисодий ислоҳотга тайёргарлик кўриш соҳасида коллектив ўртасида катта ташкилий ва тарбиявий ишлар олиб бормоқда. Ишчилар, хизматчилар, инженер-техник ходимлар ўртасида КПСС XXIII съезди ҳамда сентябрь Пленуми қарорларини кенг пропаганда қилиш, меҳнаткашларга иқтисодий реформанинг туб моҳиятларини тушунтириш партия ташкилотининг диққат марказига қўйилди. Шу масалага бағишланиб иқтисодий конференция ўтказилди. Корхона ишлаб чиқариш экономикаси билан боғлиқ бўлган темаларда комбинат бош инженери Г. Палецкий, ишлаб чиқариш техника бўлимининг бошлиғи Г. Вурғафт, меҳнат ва маош бўлимининг бошлиғи Г. Ҳайдарова, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш бўлимининг бошлиғи С. Ёқубов, капитал қурилиш бўлимининг инженери Н. Мацина ўртоқлар сингари корхона мутахассислари цех ва бўлимларда лекциялар ўқидилар.

Корхонанинг бир группа ходимлари СССР Химия саноати министрлигида иқтисодий ислоҳот масаласига бағишлаб ўтказилган семинарга қатнашдилар. Илғор ишчилар, инженер-техник ходимларнинг яна бир группаси янги шароитда ишлашга ўтган Воскресенск химия комбинатига ижодий командировкага бориб келди. Комбинат раҳбарлари, партия ташкилоти воскресенскликлар тажрибаси асосида ҳамма цехларда семинарлар ўтказдилар.

Бош инженер раҳбарлигидаги жамоатчилик асосида иш кўраётган иқтисодий анализ бюроси ўз ишини жонлантириб юборди. Бюро 5-цехнинг техника-иқтисодий кўрсаткичларини, ремонт-механика цехининг қуюв участкасидаги қуюлмалар таннархини, корхонада иш вақтидан қандай фойдаланилаётганлигини таҳлил қилиб чиқди. Ҳозир бошқа цехларда ҳам иқтисодий анализ ишлари олиб борилмоқда.

Электрохимия комбинатида иқтисодий кўрсаткичлар ҳисобга олинган ҳолда 1967 йилнинг ишлаб чиқариш плани тузиб чиқилди. Унда мавжуд ишлаб чиқариш қувватларидан, шунингдек фойдаланишга топшириладиган объект ва ускуналардан унумли фойдаланиш кўзда тутилган.

Ишлаб чиқариш плани лойиҳасида маҳсулот таннархининг ҳисоб-китоби ҳамда молия плани ишлаб чиқилиб, 1967 йил учун 493 минг сўмдан иборат моддий рағбатлантириш, 503 минг сўмдан иборат социал-маданий ва уй-жой қуриш фонди тузиш мўлжаллаб қўйилди. Асосий фондларнинг миқдорини аниқлаш учун цехларда инвентаризация ўтказилиб, ортиқча ишлаб чиқариш қувватлари консервация қилинди, яроқсиз ҳолга келган ускуналарни корхона балансидан чиқариш ҳақида актлар тузилди.

Комбинатда меҳнатни намунали ташкил этиш, хом ашё ва материалларнинг исроф бўлишига йўл қўймаслик учун ҳисоб-китоб ишлари яхши ташкил этилди. Чунончи, асосий ва ёрдамчи цехларнинг ҳаммаси хўжалик ҳисобига ўтказилган. Шунингдек, 29 та сменада ҳам хўжалик ҳисоби жорий этилди.

Ишлаб чиқаришни планлаштириш ҳам оператив ҳал қилинадиган бўлди. Ҳар ой охирида цехларга келгуси ой учун суткалик графиклари кўрсатилган планлар етказиб берилади. Ҳар квартал учун цехларнинг хом ашё — материаллар, энергия ресурсларини сарфлаш нормаси, штатлар жадвали, харажат сметаси, маҳсулот таннархининг планли калькуляцияси олдиндан белгилаб қўйилмоқда.

Хўжалик ҳисоби билан ишлаш ўз самараларини бераётир. Комбинатда сўнгги 10 ой ичида белгиланган пландан ташқари 500 минг сўмга яқин фойда олинди, товар маҳсулотининг таннархи пландагига нисбатан 1,26 процент арзонлашди. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш 11 ойлик плани ҳам муддатидан илгари 13 ноябрда бажарилди. Пландан ташқари минглаб тонна аммиак, аммиак селитраси, карбамид ишлаб чиқарилди.

Планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг янги усулига ўтиш учун тайёргарлик кўришда меҳнатни илмий асосда ташкил этиш бўлими хизмати ҳам катта бўлмоқда. Бу бўлим меҳнатни рационал тақсимлаш, кооперациялаш ҳамда мавжуд шароитга уйғунлаштиришни таъминлайдиган фан ва техника комплексидан иборат. У ўз олдига кўп меҳнат талаб этадиган иш жараёнларини такомиллаштириш, иш ўрнидан, ишлаб чиқариш қувватларидан рационал фойдаланиш, меҳнат тақсимоти, моддий ва маънавий манфаатдорликни ошириш, илғор иш методларини оммалаштириш, техника-иқтисодий ўқувларни ташкил этиш бўйича маслаҳатлар беришдан иборат вазифалар қўйган.

Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш бўлимининг ишлай бошлаганига узоқ вақт бўлгани йўқ. Шунга қарамай бўлим томонидан талайгина муҳим тадбирлар ишлаб чиқилди. Дастлаб комбинатнинг ремонт-механика ва бошқа цехларида меҳнатни илмий асосда ташкил этишга киришилди. Бу масала билан шуғулланувчи ижодий бригадалар тузилди. Шу йил ичида ҳар иккала цехда 10 та илмий-техника тадбирларни амалга ошириш планлаштирилди. Ҳозир бу тадбирлар муваффақият билан ишлаб чиқаришга жорий этилмоқда.

Ремонт механика цехининг темирчилик-пресс бўлимида тайёрланаётган баъзи деталлар механика-йиғув бўлимига олиб борилар, фақат бир хил ишлов берилгач, яна қайтариб олиб келинар эди. Бу иш жараёнлари илмий-техника жиҳатдан ўрганилиб, темирчилик-пресс бўлимига вертикаль пармалаш дастгоҳи ўрнатилди. Натижада ўша хил деталларни ишлаб чиқаришда меҳнат унумдорлиги 8 процент ошиб, йилига 215 сўм шартли фойда олинадиган бўлди. Бу цехда 5 тадбир амалга оширилиб, ҳар йили 4256 сўм тежаб қолинадиган бўлди.

Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш бўлимининг бошлиғи Саттор Ёқубов комбинат ишлаб чиқаришини бошқариш, инженер-техник ходимлар, хизматчилар ишини механизациялаштириш, идора аппаратини ихчамлаштириб, оперативлигини ошириш ҳақида қимматли фикрларни билдирди. Идора аппаратини маъмурий-ишлаб чиқариш алоқа қилиши учун янги хил воситалар, счет-ҳисоблаш, турли маъмурий ва техника ҳужжатларини тайёрлаш, қайта ишлаш ва кўчириш, нусхаларни кўпайтириш, фотокопировка қилиш машиналари билан тўла таъминлаш керак. Ҳозирча бу машиналар етарли эмас.

Корхона бухгалтерларини 10 та «САЛ» ёки «САР» типидаги ярим автоматлар, планлаштириш, меҳнат ва маош, проектлаш конструкторлик, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш бўлимлари ҳамда контроль-ўлчов приборлари цехи, марказий завод лабораториясини камида 6 та янги типдаги ҳисоблаш машинаси билан таъминлаш зарур. Бу хил машиналар ҳисоблашдаги тўрт амалдан ташқари, даражаларга кўтариш, илдизини топиш ишларини ҳам бажаради. Комбинат қошида машина-ҳисоблаш станцияси ташкил этиш масаласи ҳам туғилмоқда. Бу масалалар республика химия саноати бошқармаси томонидан ҳал этилиши лозим.

Чирчиқ электрохимия комбинатининг коллективи планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг янги усули асосида ишлашга ўтиш учун катта тайёргарлик кўрмоқда. Лекин республика ташкилотлари томонидан баъзи камчиликлар содир бўлмоқдаки, бу нуқсонлар кимёгарларнинг унумли меҳнат қилишига халақит бераётир. Масалан, комбинатни зарур хом ашё ва материаллар билан планли равишда таъминлаш йўлга қўйилмаётир. Бу ҳол айниқса катализатор цехининг ишига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Комбинат ишлаб чиқараётган минерал ўғитларни жойларга ўз вақтида етказиб бериш учун темир йўл вагонлари ўз вақтида етказиб берилмаяпти. Бу эса тайёр маҳсулотларнинг омборларда узоқ вақт туриб қолишига сабаб бўлиб, оқибат натижада корхонада молиявий қийинчилик туғилмоқда. Иқтисодий ислоҳот олдидан бу нуқсонларни зудлик билан тугатиш лозим.

М. МИРАЗИМОВ.

«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

Янгийўл районидаги Навоий номли колхозда дала ишлари конвейер усулида ташкил этилган. Ғўзапоядан тозаланган пахта майдонларига пешма-пеш ўғит солиняпти ва шудгор қилиняпти. Чапдаги суратда: колхоз партия ташкилотининг секретари К. Каранчолов, бош инженер М. Мирқулов ва колхоз раиси Ҳ. Акромов ўртоқлар механизаторларнинг ишини текшириб кўришяпти.

Ўнгдаги суратда: Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхознинг теплица хўжалиги акс эттирилган. Колхознинг илғор сабзавоткори, комсомол аъзоси Санобар Ваққосова теплицанинг помидор ўстирилаётган участкасида.

Қ. РОЗИҚОВ ва Ҳ. ҲАЙИТМУҲАМЕДОВ фотолари.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ЧОРВАЧИЛИК ФЕРМАЛАРИДА

Тошкент области. Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг чорвадорлари 361 центнер гўшт тайёрлаб, йиллик планни 100,4 процент бажардилар.

И. ҲАТАМОВ.

Шеробод районидаги колхозлараро паррандачилик фермасининг паррандабоқарлари тухум тайёрлаш йиллик планини муддатидан олдин бажардилар. Ферма давлатга юз минг ўрнига 416 минг дона тухум етказиб берди. Ҳар юз товуқдан ўрта ҳисобда 105 тадан тухум олинди. Бу муваффақиятни қўлга киритишда ферманинг айниқса М. Черногорова ва Э. Норбоевлар каби товуқбоқарларининг хизмати катта бўлди. Товуқбоқарлар йил охиригача яна 26 минг дона тухум тайёрлашга аҳд қилдилар.

Н. ХУДОЁРОВ.

МАТЕРИАЛЛАРИМИЗ ИЗИДАН

«ТИРИЛГАН МУРДА»

Бўка район партия комитети хабар қилади:

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 16 сентябрь сонида босилган «Тирилган мурда» сарлавҳали фельетонда келтирилган фактлар текширишда тўла тасдиқланди. Текшириш якуни район партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилиниб, Халил Набиевнинг «ўлими» ҳақида юзаки ва асоссиз ҳукм чиқаргани учун район халқ судининг собиқ раиси Т. Исломовга виговор эълон қилинди. Эрини ўлдига чиқариб, унга тегишли пенсия пулини ўзлаштириб келган Умри Набиеванинг ножўя қилмишларини жамоатчилик орасида партия, совет ташкилотлари, маъмурий идоралар вакиллари иштирокида муҳокама қилиш лозим топилди. Район халқ судининг янги раиси Д. Эрматовга Х. Набиевнинг ҳовли жойини ўзига қайтариб бериш ҳақидаги аризасини қайта кўриб чиқиш топширилди.

КЎП ВА АРЗОН

НУРОТА РАЙОН ИҚТИСОДИЙ СОВЕТИНИНГ КЕНГАШИДАН

Гўшт, жун ва энг қимматли чорва маҳсулоти ҳисобланган қоракўл тери етиштиришда салмоқли ўрин тутган Нурота райони чорвадорлари беш йилликнинг биринчи йилини катта муваффақиятлар билан якунламоқдалар. Районда ҳар 100 совлиқдан мажбуриятдаги 115 ўрнига 128 тадан соғлом қўзи олинди. Наслга қўзи қолдириш ва давлатга қоракўл тери топшириш планлари ошириб бажарилди. Йиллик планга қўшимча 25 процент юқори сифатли қоракўл тери етказиб берилди. Жун тайёрлаш плани 112 процент адо этилди.

Беш йилликнинг биринчи йили дастлабки якунлари ва 1967 йил вазифаларини муҳокама қилган район иқтисодий советининг 25 ноябрда бўлиб ўтган навбатдаги кенгаши чорвачилик маҳсулотлари етиштиришдаги бу муваффақиятларни мамнуният билан қайд қилди. Шу ҳақда доклад қилган район иқтисодий советининг раиси, район партия комитетининг биринчи секретари ўрток Ш. Хўжақулов оз маблағ ва меҳнат сарфлаб, кўп ҳамда арзон маҳсулот етиштириш мақсадида амалга оширилган тадбирлар ҳақида диққатга сазовор фактлар келтирди.

— Районимиз чорвадорлари,— деди докладчи, — кеча яна бир улкан зафар қучдилар. Давлатга гўшт сотиш йиллик планини муддатидан олдин бажардилар. Тухум тайёрлаш плани бир ярим баравар адо этилди. Сут сотиш планини ҳам эрта-индин бажарамиз.

Иқтисодий совет кенгашида Ленин номли совхознинг бош бухгалтери Ҳамдам Бобоев маҳсулот етиштириш ва меҳнат унумдорлигини оширишга доир кўп фактларни келтирди. Илгариги йилларда, — деди нотиқ, — терига ажратилган қўзилар ҳар жойда сўйиларди. Шунинг оқибатида қоракўл терининг сифати бузиларди. Масалан, 1964 йилда шундай ҳоллар кўплаб такрорланганлиги орқасида бир неча минг қоракўл тери арзон баҳога сотилди. Иқтисодий иш яхши йўлга қўйилгач, бу аҳволга чек қўйилди. Биз бу йил тери учун сўйилган қўзиларнинг марказлашган жойларда мутахассислар томонидан сўйилишини таъминлаб, тери сифатини анча яхшиладик. Ҳар бир терининг давлат баҳоси 18 сўмдан бўлишига эришдик. Шу каби, жуннинг сифатини оширдик, бўрдоқи қўй гўшти етиштиришга алоҳида эътибор бердик. Мана шулар туфайли совхозимиз қолоқликдан чиқиб, рентабелли хўжаликлардан бирига айланди. Биз бу йил қарийб 1 миллион сўм фойда кўраётирмиз.

Йирик хўжалик — 1-«Қўшработ» совхозининг директори Шамси Усмонов иқтисодий кенгашда сут етиштириш ва ем-хашак тўплашда қатнашаётган чорвадорлар ҳамда механизаторлар учун моддий манфаатдорликни кучайтириш ҳақида гапирди. Чўпон-чўлиқлар учун бу тадбир аллақачонлардан бери амалга оширилиб келинаётган бўлса-да, сут соғувчилар ва бузоқ боқувчилар бундай моддий манфаатдорликка эга эмаслар. Агар улар учун ҳам шундай қилинса сут етиштиришни кескин кўпайтириш, чорва қишлови учун мўл хашак жамғариш мумкин бўлади, чорвачилик янада ривожланади.

Кенгашда «Нурота» совхозининг директори Х. Эгамов, 2-«Қўшработ» совхози партия комитетининг секретари М. Пардаев, «Ғозғон» совхози бош зоотехниги К. Жабборов ўртоқлар ҳам йилнинг якунлари ва келгуси режалар ҳақида гапирдилар. Иқтисодий кенгаш қатнашчилари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги шарафига кўп ва арзон чорва маҳсулотлари етиштириш юзасидан конкрет таклифлар киритдилар.

Районнинг иқтисодий кенгашида Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари С. Н. Усмонов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Г. А. Габриельянц ўртоқлар қатнашдилар ва сўзладилар.

Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.
О. ЯХЁЕВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

Муддатидан илгари

Шаҳрисабз районі чорвадорлари давлатга пландаги 4.985 тонна ўрнига 5 минг тоннадан зиёд серқаймоқ сут топшириб, планни муддатидан илгари ортиғи билан адо этдилар.

Район чорвадорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, йил охиригача давлатга яна 360 тонна сут етказиб беришга қарор қилдилар.

Ю. УМАРОВ.
Қашқадарё области.

ШУДГОРЛАШ ИЛҒОРЛАРИ

АНДИЖОН. Задарё районидаги «Гулбоғ» совхози далаларида 10 та ҳайдов трактори бетиним ишлаб турибди. Ерларни шудгорлашда механизаторлардан Қурбонали Султонов, Абдужалил Абдураҳмонов, Латиф Уришевлар пешқадамлик қилишяпти. Улар ҳозиргача 500 гектардан кўпроқ ерни чуқур ҳайдаб қўйдилар.

Шунингдек, Янгиқўрғондаги «Шарқ юлдузи», «Комсомол», «Ленинчи йўл», «Октябрь», Навоий номли колхозларда ҳам кузги шудгорлаш жадал суръат билан давом эттирилмоқда.

Б. МАҲМУДОВ,
К. РАҲИМОВ.

●

ФАРҒОНА. Ғафур Ғулом номли колхоз Ўзбекистон районида биринчилар қаторида шудгорлашни бошлаб юборган эди. Ўртоқ Қобулжон Мелибоев бошлиқ бригада барча майдонларни шудгор қилишни тамомлаш арафасида турибди.

С. ХОЛМАТОВ.

●

ҚАШҚАДАРЁ. Бу йил мамлакатга 5500 тонна «оқ олтин» етказиб берган Шаҳрисабз районидаги Киров номли колхозда ерларни ўғитлаш ва шудгорлаш кун сайин авж олдирилмоқда. Далаларда 20 та ҳайдов трактори ишлаб турибди. Шудгорлашдан олдин ҳар гектар ерга 300 килограммдан суперфосфат солиняпти. Ҳозиргача 1100 гектардан зиёдроқ майдон чуқур ҳайдаб қўйилди.

Ж. ХАЛИЛОВ.

●

СИРДАРЁ. 1300 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25 центнердан пахта топширган Сирдарё районидаги Карл Маркс номли колхоз аъзолари келгуси йил мўл ҳосилига ҳам пухта замин яратмоқдалар. Ерларга яхоб бериш, минерал ўғит солиш ва кузги шудгорлаш ишлари график асосида ташкил этилган. Аҳрор Субҳонов, Толибиддин Тоғабоев, Жаҳон Бадалов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда шудгорлаш кечаю-кундуз олиб борилмоқда.

Б. МАМЕДОВ.

Юксалиш

Қўнғирот районидаги Ильич номли совхоз ишчилари чорвачиликни янада ривожлантириш юзасидан қатор тадбирларни амалга оширмоқдалар. Фан ютуқлари ва илғор тажрибаларни ишлаб чиқаришга дадиллик билан жорий қилмоқдалар. Беш йилликнинг биринчи йили қорамоллар 12129 бошдан 12950 бошга етди. Шундан сигирлар 584 бош кўпайди. Бузоқ олиш топшириғи ошириб адо этилди.

Давлатга гўшт сотиш плани эрта-индин ошириб адо этилади. Гўштга топширилган молларнинг 98 проценти юқори ва ўрта семизликка қабул қилинди. 168 минг сўм соф фойда олинди.

Ем-хашак базасини мустаҳкамлаш мақсадида яйловлар суғориляпти, қамишзорлардан фойдаланиш йўлга қўйиляпти. Жўлдибой кўл массивида 1000 гектар, Қозонкеткан массивида 200 гектар, Қизил жар массивида 2500 гектар қамишзорни суғориш ва ўзлаштириш ишларини амалга ошириш вазифаси турибди. Агар шу массивларга сув қўйилса гектар бошига 45-50 центнердан пичан олиш мумкин.

Совхоз чорвадорлари қишловга зўр уюшқоқлик билан тайёргарлик кўрдилар. Салкам 15 минг тонна дағал хашак тайёрланди. 12 минг тоннадан кўпроқ силос бостирилди. Фермалардаги молхона ва қўралар тайёр. Ҳар бирига 200 бош мол сиғадиган 8 та молхона қурилиши тамомланиб, фойдаланишга топширилди. Қудуқлар ремонт қилинди. Тайёрланган дағал хашаклар фермаларга келтирилди.

Совхоз иқтисодий советининг йиғилишлари ҳар ойда бўлиб туради. Бунда совхознинг ҳамма соҳалари иқтисодий анализ қилинади. Қайси соҳа фойда келтиряпти, қайси соҳа зарар келтиряпти, ана шу масалалар чуқур ўрганилади. Яхши тажрибалар ўртоқлашилади. Ўртоқ Х. Шағилов бошлиқ қорамолчилик бригадаси ўтган ярим йилда ҳар ой ҳисобига 133 сўмни ортиқча сарфлаган, ем-хашакдан 4185 сўм зарар келтирган. Т. Алиев бошлиқ қорамолчилик бригадаси ҳар ойда 31 сўмни ортиқча сарфлаган. Мана шу фактлар иқтисодий совет йиғилишида чуқур ўрганилди ва анализ қилинди. Бу—совхознинг экономикасини кўтаришга ижобий таъсир кўрсатди.

— Совхозимиз келажаги жуда порлоқ,—дейди совхоз директори Шарифбой Сапоев, — 1967 йилнинг охирига бориб наслдор моллар сонини 16,5-17 минг бошга етказишни кўзлаяпмиз. Сигирлар 7000 бошга етади. Шунда ҳар йили давлатга камида 1500-1600 тонна гўшт сотиш имкониятига эга бўламиз. Натижада совхозимиз рентабелли хўжалик бўлиб қолади. Бедазорлар 2500 гектарга етказилади. Молларнинг зотини яхшилашда Тошкентдаги чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг олимлари амалий ёрдам кўрсатяптилар. Институтнинг бир группа олимлари бу ерда илмий иш олиб боряптилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

БИР БОШОҚ ҚИССАСИ

СОВЕТ ҲОКИМИЯТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Севимли шоиримиз Ғафур Ғуломнинг янги шеърлар тўпламини варақларканмиз, кўзим таниш номга тушди. «Машҳур «Муслимка» буғдойи кашфиётчиси Муслима Бегимовага:

Жаннатдан эр-хотин қувланган экан,
Худонинг буғдойин еб қўйган киши,—
Афсона шундай деб хабар беради.
Муслима холанинг «Муслимка» деган,
Буғдойин нонидан еб қўйган киши,
Дунё жаннатига мутлақ киради».

Шу жўшқин мисраларни ҳаяжонланиб ўқидим-у, кўз олдимга ўрта бўйли, қорачадан келган юзидан табассум аримайдиган холам Муслима Бегимова келди.

Мен Муслима холамни эс-эс танийман. У киши уйимизга тез-тез келиб турардилар. Ҳар гал келганларида, албатта, уйимиз байрам тусини оларди. Қўни-қўшниларимиз бу қаҳрамон аёлни кўргани ва у билан суҳбатлашгани, энг муҳими, холани иттифоқда танитган ажойиб «бир бошоқ» тарихини эшитгани келардилар. Қишлоғимиз аёллари холани севардилар, ҳурматлардилар, холадай бўлишни орзу қилардилар. Муслима холам жуда дилкаш аёл эдилар. Меҳрибонлик билан дугоналарига тикилиб, мулойимлик билан «бир бошоқ» қиссасини такрор-такрор айтиб берардилар.

Кўп қатори мен ҳам қизиқ эртак эшитгандай берилиб қулоқ солардим. Холамнинг кўкракларидаги медалларга ҳавасла боқардим...

* * *

1929 йил. Бойсун районининг тоғли — Мачай қишлоғида колхозлаштириш бормоқда. Биров коллектив хўжалик моҳиятини тушуниб етган, шунинг учун колхозга бажонидил киради, бошқаси иккиланади, учинчиси эса бой, мулла, эшонларнинг фисқи-фужурига учиб, тўнини тескари кийган... Қишлоқ олағовур. Йигирма баҳорни кўрган Муслима Бегимовани бой-муллаларнинг алдаши ҳам, дўқ-пўписаси ҳам қўрқитолмади. Муслима Бегимова ўша йиллардаёқ шонли партия сафига ўтди ва қишлоқнинг асл фарзандлари: Ҳасанбой Бегимов (Муслима холанинг акаси, урушда қаҳрамонона ҳалок бўлган) Холмат Саидов (ҳозир пенсионер), Ҳусан Шайпаев, Умирали Хўжақулов (ҳозир Шеробод районидаги «Комсомолобод» совхози 1- бўлими бошқарувчиси), Иқлимой Бўроновалар билан биргаликда колхозни мустаҳкамлаш учун у ер, бу ерда писиб қолган босмачиларга, муштумзўрларга қарши кескин кураш олиб борди. Неча асрлардан бери хотин-қизларни эзиб, гул юзларини сарғайтириб келаётган паранжи-чимматни озодлик оловига отишда жонбозлик кўрсатди.

Тўғри, бу ишлар осонликча ҳал бўлмади. Муслима холани неча марта муллалар дўппослади. Барибир, улар Муслимани бу йўлдан қайтара олмади. Қишлоққа доҳий Лениннинг ўлмас даҳолари кириб келди. Янги очилган дўкон, чойхона деворларида буюк сиймонинг суратлари ёпиштирилди. Қишлоқдагилар доҳий суратига олам-олам меҳр билан боқардилар. Лекин, муллалар доҳийнинг девордаги суратини йўқотишга тиришардилар.

Мулла Дўсмат ҳам ана шундай «юраги занглаган»лардан бири эди. Мулла дўконда ёпиштирилган суратга кўзи тушади-ю, юрагидан зил кетди.

— Ленин! — пичирлади у муштумини қисиб, — Большевикларнинг каттаси!.. У, дўкон ёпиқлигидан, атрофда ҳеч ким йўқлигидан фойдаланиб, суратга яқинлашди. Энди суратга қўл чўзаётганида, орқадан овоз эшитилди:

— Тўхтанг! Ҳой, нима қиляпсиз?

Мулла чўчиб тушди. Қўллари қалтираб, орқасига қаради. Унинг кўзи икки юзи ғазабдан қип-қизариб кетган Муслимага тушди.

— Нима қиляпсиз? — яна сўради қиз қалтираётган мулладан.

— Ўзим... томоша қилмоқчи эдим, қизим...

— Йўқ! Бизни алдаёлмайсиз! Ифлос қўлларингизни бу суратга тегиза кўрманг.

Шу пайт... мулла Дўсмат Муслиманинг бошига мушт туширди. Қиз гандираклаб-гандираклаб йиқилди. Хушидан кетди. Лекин, мулла Дўсмат доҳий суратига яқинлашолмай кўздан йўқолди.

Муслима кўзини очаркан, деворда унга қараб меҳрла жилмайиб турган доҳийга кўзи тушди:

— Ота... отамсиз...

Кўп ўтмай мулла Дўсматнинг «ичитқи тумордан йиғилган давлати» деҳқонлар орасида тақсимланди.

Бу кураш йилларининг оддий бир лавҳаси, холос!

Муслима колхозга актив аъзо бўлиб кириб, бошқаларга намуна кўрсатиб ишлай бошлади. Муслима Бегимова ишларди-ю, эндигина ташкил этилган колхози ҳақида ўйларди. Унинг омборлари дон-дунга тўла, одамлари тўқ-бахтиёр бўлишини орзу қиларди. «Бу ўзимизга боғлиқ — дерди у, — қани энди одамлар колхоз ишига ҳам ўз томорқаларида ишлагандай жон куйдиришса, буғдой-арпаларнинг сарасини экишса... ҳар ҳолда колхоз даласидаги буғдойлар нимжон, кам ҳосил... унинг ҳосилдорлигини ошириш учун нима қилиш керак?».

1931 йил... Саратон. Ишга— колхоз буғдойини ўришга кетаётган Муслима йўл чеккасида ўсган қўш бошоқли буғдойни кўрди. Муслима уни қўлига олиб, диққат билан кузатди. Кейин буғдойзорга бориб, шундай бошоқлардан қидиришга киришди. Лекин бошқа топа олмади. Ҳалиги ажойиб қўш бошоқни кафтида эзиб, донини келаси йил экиш учун сақлаб қўйди...

Ярим сиқимча донни Муслима хола эрта баҳор бир парча ҳовлисига экди. Парваришлади. Чумчуқдан қўриди. Қарабсизки, ундан беш боғ буғдой ҳосили унди. Келгуси йили эса 15 сотихлик ерга экилган бу ажойиб дон қишлоқдагиларнинг диққатини ўзига тортди. Кўчадан ўтиб бораётганлар буғдойга диққат билан назар солар, қариялар эса, бу «каромат» дердилар. Муслима эса буғдойи билан банд эди. Қисқаси, буғдой устида қунт билан иш олиб борарди...

— Муслима фирқанинг экан буғдойи —қўш бошоқ, жуда ҳам серҳосил. — деган гап тарқалди. Областдан агрономлар келиб кўрди... Шу-шу бу уруғлик қишлоққа кенг ёйилди. Кейин бошқа колхозларга... Қўш бошоқ, пояси узун, ҳосили бўлиқ бу буғдой навига «Муслимка» деб ном бердилар.

«Муслимка» буғдойи колхоз далаларига ҳам экила бошлади. Колхоз омбори дон-дунга тўлди. Муслима холанинг ширин орзулари амалга ошди.

Шу воқеа ҳали-ҳали қишлоқдагилар эсидан чиқмайди:

1934 йиллар... «Муслимка» нави экилган буғдойзорларда айни ўрим-йиғим палласи... Янчилган буғдой қишлоққа, колхоз омборига от-улов билан ташиляпти. Омборларда дон мўл, колхозчилар мамнун, бахтиёр. Муслима хола колхоз раҳбарлари билан келишиб, колхозчиларга дон улашяпти.

Колхозчилардан бири, Муслима холани олқишларкан, — офарин, эй қишлоғим юлдузи! — деди. Ҳамма холага таҳсин ўқирди. Муслима хола, ўртага чиқаркан, қўлига доҳий Ленин суратини олди, ҳаммага бир-бир кўрсатиб, гапира кетди:

— Оға-инилар, менинг бу навим, бизнинг навимиз буюк сиймо Лениннинг қайноқ меҳри билан ўсди! Янги замонда — янги об-ҳавода ўсди. Бу бир бошоқ озод замонда кўкарди ва кенг ёйилди.. Бу буғдой, бир бошоқ — Ленинга бағишланади! Гулдурос қарсаклар қишлоқда баралла янгради...

1935 йили Муслима Бегимова Ўзбекистоннинг биринчи президенти Йўлдош ота Охунбобоев билан учрашди. Ўшанда Йўлдош ота мамнуният билан:

— Баракалла Муслима. Сенинг навинг олий нав чиқди. Деҳқончилигимизни юксалтиришда ажойиб ҳиссанг бор. Ютуғинг билан табриклаймиз, — деган эди.

Бир бошоқ... Бир бошоқдан аъло навли буғдой хирмони... Тўкин ҳаётимиз неъмати...

Дастурхонимиз кўрки — нонга назарим тушар экан, беихтиёр марҳума — Муслима Бегимовани эслайман!

Х. ЭШОНҚУЛОВ,
ТошДУ журналистика бўлимининг студенти.

АНДИЖОН ЯНГИЛИКЛАРИ

Андижон шаҳридаги «Шарқ» кинотеатрида область мўйқалам соҳиблари М. Талюнин ва Нажим Қозиев асарларининг кўргазмаси ташкил этилди.

Кўргазмага рассомларнинг табиат манзараларини ёрқин бўёқларда акс эттирган расмлари, саноат ва қишлоқ хўжалиги темаларида ижод этган асарлари қўйилган. Октябрнинг 50 йиллиги юбилейи шарафига ташкил этилган бу кўргазмани тасвирий санъат мухлислари қизиқиб томоша қилмоқдалар.

●

Андижон шаҳрининг Охунбобоев массивида 300 ўринли кино-театр биноси қад кўтарди. Бу кинотеатрга севимли шоира Нодира номи берилди.

М. БОЛТАБОЕВ.

Ёшлар ижодидан

ДЕҲҚОН ҚЎЛЛАРИ

Қўллар... қадоқ босган, ёрилган, пайдор,
Баайни саратон тафти қорайтган.
Қўллар... меҳру ҳароратда гўёки баҳор
Тупроқни яшартган, йўқни бор этган...
Сиз буюк шоирнинг илки сингари
Авлодга шоҳ асар этмассиз инъом...
Аммо оламдаги жонлилар бари
Сиз билан ҳаётга пайвастдир мудом.

* * *

Қадди баланд тепаликнинг устида
Кузатаман далалар уйғонишин.
Қуёш яна олам сайри қасдида
Кўкка чиқар, ташлаб уфқ— болишин.
Чўнг телпакдай кўринади узоқдан
Қовун полиз узра дўстлар чайласи.
Ўт балқийди қанча-қанча ўчоқдан
Нонуштага, ахир, қумғон қайнасин!
Капалардан раққосадай тўлғониб
Кўк тоқига чирмашади оқ тутун.
Шунда дала гўзал қиздай уйғониб,
Сертабассум юзин очар бус-бутун!

Эрмамат НУРМАТОВ.

□ □

ОНАМГА

Юлдузли осмонни кўрпача мисол
Пойингга ташлагум, истасанг агар.
Қанчалик олисда бўлмасин ҳилол,
Болиш қилиб берай, истасанг агар.
О, фақат, онажон, нурсиз кўзингга
Юлдузлар нурини қандай бахш этай.
Йиллар букиб қўйган шамшод қаддингни
Қандай тик айлайин, онажон, нетай!

Асқар ҚОСИМОВ.

□ □

САВОЛ

Қуёш чиқар ёққа тикилиб кўзим,
Хаёл оғушида ўлтирардим жим.
Ғунчадек қизоргач уфқнинг юзи,
Хонам эшигини қоқди аллаким...
Сен йўқлаб келибсан айни тонг-саҳар,
Эй меҳри бир жаҳон, ўзи қувноқ қиз.
Нега энди эшик қоқасан дилбар,
Қалбга киргандинг-ку, ахир, сўроқсиз?

Эркин АЗАМАТОВ.

□ □

ГУЛ ВА БУЛБУЛ

«Гул, булбул ҳақида ёзма эрта-кеч,
Янгисин ёзгину, бу фикрингдан кеч!» —
Дея ушбу шеърни атасинлар хом —
Майлига, шундай деб берсинлар дашном.
Қалбим садо берар, кўтариб туғён:
—Зинҳор ёзганингни ўчирма, ўғлон!
Тингла, атир гуллар очилса гулгун,
Асло тарк этарми чаманни булбул?
Кўркам чаманзор—боғ бўлса диёринг,
Шу диёр бўлса-ю, юракда боринг,
Шўх булбули бўлиб, куйлаб тарона,
Ўзинг атрофида бўлсанг парвона,
Сўйла, гулу, булбул эски бўлурми,
Жўшиб куйламасдан кўнгил тўлурми?!

Музаффар ТУРОБОВ.

□ □

ТУПРОҚДАН ДЕР ЭДИМ...

Одамзод нимадан яралган деса,
Дер эдим:—Тупроқдан яралган инсон!
Чунки яшнаб турган лолаларидан
Қалбимда, танамда жўшиб оқар қон.
Чунки кўзларимда маъдан жилоси,
Пахта чанғидай лабимда ханда.
Бошимда нефтлар фонтанин акси,
Маржондай буғдойин ранги баданда.
Нафис гулларидай бахтим ҳам гўзал,
Ҳусну чиройидан қалбим эмган нур.
Шу она еримга фидо этиб жон,
Улкан чиноридай яшайман мағрур.
Одамзод нимадан яралган деса,
Тупроқдан дер эдим,
Бордир сабабим
Чунки ғазларининг ҳароратидан
Қуёшдай ловуллаб ёнади қалбим.

Эргаш МУХАМЕДОВ.

Бухоро область, Томди районидаги Ленин номли колхозда ҳаваскор эртистларнинг номи ҳаммага таниш. Бу коллектив асосан мактаб ўқувчиларидан ташкил топган. Улар йил бошидан бери чорвадорларга 30 дан ортиқ концерт қўйиб бердилар. Суратда: энг ёш ҳаваскор — 4-синф ўқувчиси Гулзора Очилова дуторда куй чалмоқда.

А. Усмонов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

МУКОФОТЛАР ҚАНДАЙ ТАҚСИМЛАНДИ?

ФУТБОЛ

Футбол мавсуми тугаб олтин, кумуш ва бронза медаллари Киев, Ростов, Боку шаҳарларига қараб йўл олди-ку, тагин қанақа мукофот, деб ажабланманг. Агар ажаблансангиз, ҳар йили катта футболда қатнашган командалар учун бериладиган, турли спорт ташкилотлари, газета ва журнал редакциялари томонидан таъсис этилган ўнта приз-мукофотни эсланг.

Чемпионлик тожини кийган Киевнинг «Динамо» командаси «ноинсофлик қилиб» шу мукофотлардан ҳам олтитасини ўзига қаратди ва СССР футболининг «юлдузи» деган номни яна бир бор оқлади. Мана шу олти мукофот:

1. Ўйинни тўплар нисбати бўйича уч ёки ундан ортиқ ҳисоб билан ютганлик учун бериладиган, ҳафталик «Футбол» редакцияси таъсис этган «Йирик ҳисоб учун» мукофот. Бу мукофот динамочиларга «Черноморец», «Локомотив», «Кайрат»ни 3:0; «Зенит», «Крилья Советов», «Динамо» (Минск), «Динамо» (Тбилиси), ЦСКА ни 4:0 ва СКА (Ростов) ни 6:1 ҳисобида енгганлиги — ҳаммаси бўлиб 9 марта йирик ҳисоб билан ғалабага эришганлиги учун берилди.

2. СССР футбол федерацияси таъсис этган, асосий ва дублерлар состави биргаликда энг кўп очко тўплаганлик учун бериладиган мукофот ҳам киевликларга насиб қилди. Чунки, «Динамо»нинг ҳар иккала состави ҳам биринчи ўринни эгаллаб 105 очко тўплади.

3. Бегона майдонда 25 очко тўплаганликлари сабабли, Украинада чиқадиган «Комсомольское знамя» газетасининг «Агрессив меҳмон учун» мукофотини ҳам «Динамо» ўз қўлида сақлаб қолди.

4. Украинада таъсис этилган яна бир мукофот — «Старт» спорт журнали редакциясининг умумий тўплар нисбати бўйича яхши натижага эришганлик учун бериладиган мукофоти ҳам Киевда қолди. Киевлик динамочилар мавсумда рақиб дарвозасига энг кўп (66та) тўп уриш билан бирга ўз дарвозаларидан энг кам (17 та) тўп ўтказиб юбориб, тўплар нисбати бўйича аъло натижага (+49) эришдилар.

5. СССР спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи марказий Советининг дублерлар состави мусобақаларида биринчиликни олган команда учун бериладиган мукофотига ҳам «Динамо»нинг дублерлар состави сазовор бўлди. Бу мукофотни улар тўртинчи марта (1949, 1963 ва 1965 йиллар) қўлга киритдилар.

6. 1958 йилда Марказий армия спорт клуби таниқли совет футболчиси Г. И. Федотов шарафига бағишлаб, мамлакат биринчилиги мусобақаларида энг кўп тўп урган команда учун мукофот таъсис этган эди. Бу йил Федотов мукофоти ҳам мавсумда рақиб дарвозасига 66 та (ўртача бир ўйинда 1,83) тўп киритган Украина футболчиларига берилди.

Қолган 4 мукофот мана кимларга насиб қилди: Тбилисилик динамочи Илья Датунашвили ўз активидаги тўплар сонини 20 тага етказиш билан бирга, энг кучли бомбардир учун бериладиган «Труд» газетаси мукофотини олди.

«Советская Россия» газета редакцияси томонидан таъсис этилган «Ғалабага бўлган иродалилик» мукофотини Қозоғистон футболчилари ўз қўлларига киритдилар. «Кайрат» командаси «Арарат», «Торпедо» (Кутаиси) ва «Зенит» командаларига 0:1 ҳисобида ютқазиб турган ҳолда, ўйин охирида 3:1, 2:1, 2:1 ҳисобида улардан устун келди.

Командалар ичида энг интизомлиси «Черноморец» бўлиб чиқди. Шунинг учун ҳам «Советский спорт» газета редакциясининг «Ҳаққоний ўйин учун» мукофотига одессалик денгиз футболчилари сазовор бўлдилар.

«Огонек» журнали редколлегияси мавсумнинг энг яхши дарвозабони учун бериладиган мукофотни чемпионат тамом бўлмасдан анча илгариёқ москвалик динамочи Лев Яшинга тақдим қилди. Бу мукофотга Маслаченко («Спартак»), Котрикадзе («Динамо» — Тбилиси) ва Банников («Динамо» — Киев)лар бир мартадан сазовор бўлганлари ҳолда, Яшин уни учинчи марта қўлга киритди.

А. МАЪЗУМОВ.

СПОРТ

Тошкентдан — Япония ва Прагага

Республикамиз пойтахтидаги «Ёшлик» спорт аренасида спорт гимнастикаси бўйича мамлакат биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтган эди. Биринчилик мусобақаларида иштирок этган спортчилар халқаро учрашувларда қатнашиш учун Японияга ва Чехословакия пойтахти Прага шаҳрига жўнаб кетдилар. Энг кучли хотин-қиз гимнастикачилардан иборат бўлган терма команда Японияда, эркаклар командаси эса Прага шаҳрида Чехословакиянинг кучли гимнастлари билан беллашадилар.

Прагада бўладиган мусобақаларда СССР терма командаси составида Медведев, Вашаев, Аркаев каби тажрибали гимнастлар ва ёш гимнастикачилардан Тришкин, Паничкин, Крутиевлар иштирок этмоқдалар. Командалар мусобақасида совет гимнастикачилари 280,40: 279,15 ҳисоби билан ғалабага эришдилар. Шахсий биринчиликда Медведев — 56,5 балли натижа билан биринчиликни қўлга киритди.

Убайдулла АБДУЛЛАЕВ

1920 йилдан бери КПСС аъзоси, шахсий пенсионер Убайдулла Абдуллаев вафот этди.

У. Абдуллаев 1892 йили Қўқон шаҳрида туғилди. У Октябрь социалистик революциясининг дастлабки кунларидан бошлабоқ Совет ҳокимияти учун бўлган курашларда актив қатнашди. 1917 йили Қизил гвардиячи дружиначилар сафига кирди.

У. Абдуллаев 1920 йилдан бери муҳим вазифаларда ишлаб келди. Ўрта Осиё темир йўлида касаба союз комитети раисининг ўринбосари, РКИнинг Қўқон округ контроль комиссияси раиси, Ўзбекистон соғлиқни сақлаш Халқ Комиссари, республика Олий суди раиси лавозимларида ишлади. У, Ўзбекистон Компартиясининг бир неча съездларида Марказий Комитет аъзолигига сайланган.

Ишчан коммунист, меҳрибон ўртоғимиз Убайдулла Абдуллаевнинг ёрқин сиймоси хотирамизда доимо сақланади.

Бир группа ўртоқлари.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **Музикали оқшом** (ўсмирлар учун). 19.00 — **Кино янгиликлари.**

20.00 — **Эртаги кун программаси.**

Ўзбек тилида: 20.05 — **Спорт** (болалар учун). 20.45 — **Телевизион янгиликлар,** 21.00 — **Беш йиллик илғорлари,** 21.20 — **Партиянинг асоси,** 21.40 — **Қоидасиз ўйин** (бадиий фильм). 23.15 — **Совет Шарқининг классик чолғу куйлари.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Нега шаҳар бўйлаб боради?** (болалар учун), 17.40 — **Қадимги суънмоқлардан** (илмий-оммабоп фильм).

Ўзбек тилида: 18.00 — **Расмли ҳикоялар** (болалар учун). 18.20 — **Франциянинг тоғ чанғичилари** (илмий-оммабоп фильм). 18.40 — **Узоқдаги юлдуз нури** (бадиий фильмнинг 2-серияси). 19.50 — **Тошкент янгиликлари.**

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 8/XII да **Зулматдан зиё,** 9/XII да **Мазепа.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/XII да **Қирол Лир,** 9/XII да **Мирзо Улуғбек.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 8/XII да **Махтумқули,** 9/XII да **Ёшликда берган кўнгил.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Ўзбек цирк коллективи, йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи Иван Рубан ва қизиқчилар группаси.**

ВОҚЕАЛАР, ХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

ЯПОНИЯ СОЦИАЛИСТЛАРИНИНГ СЪЕЗДИ

ТОКИО, 6 декабрь. (ТАСС). Бугун Токиода Япония социалистик партиясининг навбатдаги XXVIII съезди очилди.

Съезд залига Вьетнамдаги Америка агрессиясига қарши курашга, халқ манфаатларини ҳимоя қилишга, Япония социалистик партиясининг сиёсий ҳокимиятини ўрнатишга даъват этувчи шиорлар осиб қўйилган.

Япония социалистик партиясининг мураккаб ички ва халқаро вазиятда тўпланган бу съезди тўрт кун давомида 1967 йилда тутиладиган йўлни муҳокама этади ва қабул қилади, раҳбарликнинг янги составини сайлайди.

Съездда Япония социалистик партиясининг бош секретари Томоми Нарита ҳисобот доклади қилди. У, партия раҳбарлиги парламентни тарқатиб юбориш учун қатъий кураш олиб бориш ниятидадир, деди.

АРАБ НЕФТЧИЛАРИ КОНФЕРЕНЦИЯСИДА

ҚОҲИРА. 7 декабрь. (ТАСС). Искандарияда араб нефть ишчилари умумий иттифоқининг иккинчи конференцияси очилди. Конференцияда 12 араб мамлакати касаба союз ташкилотларининг вакиллари қатнашмоқда. Иттифоқ бош секретари Саидали Саид конференцияда нутқ сўзлаб, жаҳонда қазиб чиқарилаётган нефтнинг тўртдан бир қисми араб мамлакатларидан олинаётганлигини, жаҳондаги нефть запасларининг тўртдан уч қисми Араб мамлакатларида эканлигини айтди. Бу бойликлардан, деди у, Араб мамлакатларининг манфаати йўлида фойдаланиш лозим.

ВДРга яна ҳужум қилинди

ХАНОЙ. (ТАСС). 7-флот кемаларида, шунингдек, Жанубий Вьетнамда ва Таиландда жойлашган Америка самолётлари 3 ва 4 декабрда Вьетнам Демократик Республикасининг ҳаво масофаларини бир неча марта буздилар ҳамда Виньлинь районида, Куангбинь, Хатинь, Тханьхоа, Намха ва бошқа вилоятлардаги аҳоли зич жойлашган районларни ва саноат объектларини бомбардимон қилдилар ҳамда ўққа тутдилар.

Шу куни Америка самолётлари демилитаризация қилинган зонанинг шимолий қисмида жойлашган аҳоли яшайдиган пунктларни бомбардимон қилдилар.

ЖАҲОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ БОШ КЕНГАШИНИНГ 16-СЕССИЯСИ

СОФИЯ, 6 декабрь. (ТАСС). Бугун бу ерда жаҳон касаба союзлари федерацияси бош кенгашининг 16-сессияси очилди. Сессия кун тартибида қуйидаги масалалар бор: касаба союзлари VI жаҳон конгрессидан кейинги даврда жаҳон касаба союзлари федерациясининг фаолияти ва вазифалари; уставни қайта кўриб чиқиш комиссиясининг иши тўғрисида доклад; ревизия комиссиясининг доклади.

Жаҳон касаба союзлари федерацияси бош секретарининг ўринбосари Пьер Жансу кун тартибидаги биринчи масала юзасидан доклад қилди.

МАКАОДА НАМОЙИШЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 6 декабрь. (ТАСС). Португалия мустамлакаси Макаода (Аомэнь) маҳаллий маъмуриятга қарши Хитой аҳолиси бошлаган намойиш бир неча кундан бери давом этмоқда.

Ассошиэйтед пресс агентлиги мухбирининг Макаодан берган хабарида айтилишича, намойишчилар билан полиция ўртасида бўлган тўқнашувлар натижасида 7 киши ўлган ва бир неча юз киши жароҳатланган.

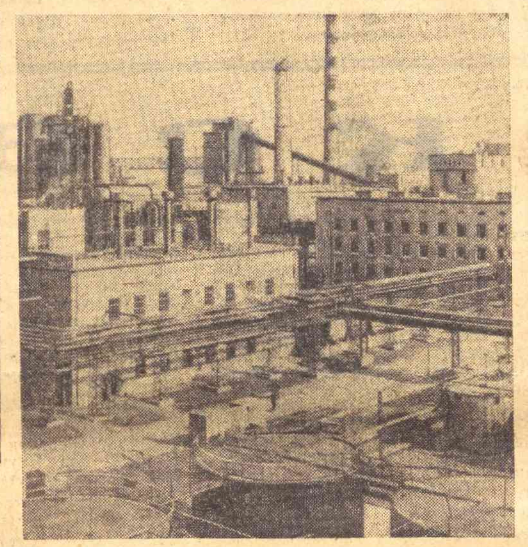

Суратда: Венгриянинг янги қурилган шаҳридаги корхоналаридан бири — коксланиш натижасида ҳосил қилинадиган ёрдамчи маҳсулотлардан хом ашё сифатида фойдаланадиган химия заводи. МТИ—ТАСС фотоси.

Ҳамкорлик кенгайтирилмоқда

ПРАГА. Бу ерда Совет Иттифоқи билан Чехословакия Социалистик Республикаси ўртасида 1967 йилги маданий ва илмий ҳамкорлик плани имзоланди.

Планда ўқув юртларининг илмий ва педагогик масалалардаги ҳамкорлигини давом эттириш мўлжалланган.

Маданият ва санъат соҳаларида кенг кўламда ҳамкорлик қилиш кўзда тутилмоқда. Улуғ Октябрнинг 50 йиллигини байрам қилиш даврида Москва ва Ленинградда Чехословакия тасвирий санъат виставкаси кўрсатилади. Чехословакия Социалистик Республикасида совет санъатининг катта экспозицияси кўрсатилади. Чехословакияда совет фильмлари кинофестиваллари ўтказилади.

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятлари союзи ва Совет — Чехословакия дўстлиги жамияти билан Чехословакия — Совет дўстлиги союзининг 1967 йилги ҳамкорлик плани ҳам имзоланди.

ИНСОНИЯТ ВЬЕТНАМГА ҲАМДАРД

Халқаро темада

Бундан йигирма бир йил илгари Совет Иттифоқи, Америка Қўшма Штатлари, Буюк Британия ва Франция Нюрнбергда Халқаро ҳарбий трибуналнинг Уставини маъқуллаган эдилар. Бу Уставда тинчликка қарши жиноятлар, ҳарбий жиноятлар ва инсониятга қарши жиноятлар трибунал юрисдикциясига киради, деб кўрсатилган эди.

Жаҳон жамоатчилиги ҳам худди шундай фикрда. Бутун прогрессив инсоният Америка Қўшма Штатларининг Вьетнам халқига қарши агрессив ҳаракатлари тобора кучайтирилаётганини кескин қораларкан, бу ҳаракатларга Нюрнберг трибунали Устави нуқтаи назаридан муносабатда бўлиш кераклигини талаб қилмоқда.

Редакциямизга келаётган хатларнинг кўпчилигида республикамиз меҳнаткашларининг қаҳрамон Вьетнам халқи билан бирдамлиги, уларнинг АҚШ агрессиясига қарши кескин норозилиги, 1954 йилги Женева битимларига амал қилган ҳолда Вьетнам масаласини тинч йўл билан ҳал этиш кераклиги тўғрисидаги талаблари ифода этилгандир. «Урушнинг зиёни ва вайронгарчилик келтириши, — деб ёзади Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг студентлари Ҳайдарали Оллоёров ва Ёмғир Сагзовлар, — бутун дунё халқларига маълум. Шунинг учун ҳам бутун жаҳон прогрессив халқлари Вьетнам меҳнаткашларининг тинчлигини бузиб, ёшларни ўқишдан, ота-оналарни ижодий меҳнатдан қуяётган Америка агрессорларига лаънат ўқимоқдалар. Биз студентлар ҳам ана шу овозга қўшиламиз. Ўз тенгқурларимиз — вьетнамлик ўғил ва қизларни билим чўққиларини эгаллаб, ўз ватанини гуллаб-яшнатиш учун курашчилар сафига қўшилишдан маҳрум қилаётган урушқоқларга лаънатлар ўқиймиз».

Иккинчи жаҳон уруши йилларида немис-фашист босқинчилари Ватанимизнинг минглаб оилаларига қайғу-ҳасрат келтиргани, ҳали-ҳали совет халқининг ёдидан чиққани йўқ. Фашистларнинг оёғи теккан ер култепаларга айланган эди. Мана, эндиликда Америка Қўшма Штатларининг бир ҳовуч монополиячиларига ёлланган урушқоқлар Жанубий Вьетнам ватанпарварларига қарши ажал ўқи ёғдирмоқдалар, тинч меҳнат қилиб, социалистик ватанни барпо этаётган Шимолий Вьетнам халқига қарши бомбалар ташламоқдалар. Бу ҳол ҳар бир инсонпарвар одамнинг нафратини уйғотмай тура оладими?! «Мен немис-фашистларга қарши урушда беш йил жанг қилдим, — деб ёзади Самарқанддаги Морозов номли босмахонанинг ҳарф терувчиси Ризвонқул Қурбонов. — Урушда қанчадан-қанча кишилар қурбон бўлганини эсласам, ҳозир ҳам кўнглим бузилади. Шунинг учун ҳам мен Вьетнам халқига нисбатан ваҳшийларча уруш олиб бораётган, тинч аҳолини талаб, болаларни ота-дан, аёлларни эрдан жудо қилаётган Америка агрессорларига, йигирманчи асрнинг жаллодларига лаънат деб айтгим келади».

Жанубий Вьетнам ватанпарварлари ва Шимолий Вьетнам мудофаачилари Америка агрессорларига қарши ғолибона жанг қилмоқдалар ва уларга катта талафот етказмоқдалар. Бу, бутун прогрессив инсониятнинг вьетнамликлар билан ҳамдардлиги, уларнинг одилона урушини қўллаб-қувватлаётганлигининг самарасидир. «Шу кунларда, — деб ёзади Фарғона область, Ўзбекистон районидаги 2-мактабдан Саҳобиддин Холматов, — Вьетнам халқи олиб бораётган одилона уруш бутун дунёнинг тинчликсевар халқлари томонидан қўллаб-қувватланмоқда. Инсонпарвар кишилар вьетнамликларга ёрдам қўлини чўзишяпти. Куни-кеча райондаги 18 та ўрта, 35 та саккиз йиллик ва 13 та бошланғич мактабнинг ўқитувчилари ўзларининг бир кунлик иш ҳақини Вьетнам ватанпарварларига ёрдам учун ажратдилар ва бу пулни Вьетнамга ёрдам фондига ўтказдилар».

Республикамиздаги кўпгина корхоналарда ва муассасаларда ҳам Вьетнамга ёрдам фондига маблағ ажратиляпти. Тошкентдаги 15-болалар боғчасида ишлаётган тарбиячилар ҳам ана шулар жумласидандир. Улар Вьетнам болалари учун анча маблағ тўплаб, тинчлик фондига ўтказишган. Бу ҳақда боғча мудираси ўртоқ Ҳаннонова редакциямизга ёзиб юборган.

Америка агрессорларининг Вьетнамдаги жиноятлари тобора кескин тус олмоқда. Бошқа бир халқнинг ситамларидан ўзларига фаровонлик излаётган империалистлар Вьетнам халқининг бойликларини талаш мақсадида бу ердан ўз қушинларини олиб чиқиб кетмаётирлар. Улар жаҳон жамоатчилигининг қаҳр ва ғазабига қарамасдан, тинч аҳолига қарши уруш эскалациясини давом эттирмоқдалар. Шундай бир пайтда совет кишиларининг тинч ижодий меҳнатини қўриқлаб турган шонли қуролли кучларимизнинг жангчилари ўзларининг ҳарбий ва жанговарлик тайёргарлигини бир кун ҳам сусайтирмаяптилар. Улар душманга қарши қақшатқич зарба бериш учун ҳозирги замон ҳарбий техникасининг сирларини мукаммал ўрганмоқдалар. Н- бўлинма жангчиси, ефрейтор Нормурод Оллоёров ўзи билан хизмат қилаётган барча жангчиларнинг фикрини ифода қилиб шундай деб ёзади: «Бизнинг бўлинмада тез-тез тревога берилиб турилади. Бироқ бу тревогалар урушга чорловчи тревогалар эмас. Биз ўз жанговар тайёргарлигимизни, маҳоратимизни ошириш мақсадида ана шундай чақириққа жавобан ўрнимиздан турамиз. Лекин Вьетнам ватанпарварлари тамоман бошқа нарса учун уйқусини бузишади. Улар Америка агрессорларининг ўқига қарши жавоб бериш, ўз ота-оналарини, ака-укаларини ҳимоя қилиш учун жангга отланишади. Америка агрессорларининг тинч аҳолини юмушдан, солдатларни тинч меҳнатга қайтишдан маҳрум қилаётганлиги учун биз ниҳоят нафратланамиз. Вьетнам халқига озодлик учун курашда ёлғиз эмассиз дегимиз келади. Чиндан ҳам Вьетнам ватанпарварлари ёлғиз эмас. Биз доим улар билан биргамиз!».

Бундай сатрларни бошқа меҳнаткашларнинг — саноат корхоналари ишчиларининг, деҳқонлар, чорвадорлар ва зиёлиларнинг хатларида ҳам ўқиш мумкин. Уларнинг ҳаммаси Вьетнам халқи билан ҳамдард эканлигини, қаҳрамон Вьетнамнинг енгилмаслигини таъкидлашади, Америка агрессорларининг Вьетнамдан тезроқ чиқиб кетишини талаб қилишади. Бутун инсониятнинг талаби шу.

Б. ЮСУПОВ.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА... ҚИЗИҚ ҲАНГОМАЛАР...

ЎРТА АСР ПИВО ЦЕХИ

Молдавия археологлари ўрта асрга мансуб бўлган Эски Орхей шаҳрини қазиш пайтида топилган ертўла пиво цехи бўлиб чиқди. Печда рўй берган ёнғинда яхши сақланиб қолган 152 килограммгача арпа топилди. Олимларнинг фикрича, бундай миқдордаги ғалланинг қолганлиги бу ертўла пиво ишлаб чиқарадиган катта корхонанинг цехларидан бири эканлигидан далолат беради. Фақат Молдавия учунгина ноёб бўлмаган бу топилдиқ XIV асрга мансубдир.

Топилдиқ сирларини очишда археологларга ботаниклар ёрдам беришди. Бундан бир йил муқаддам бу жойларда унча кўп бўлмаган миқдорда ундирилган доннинг топилганига қараб улар қадимда бу жойларда пивочилик саноати мавжуд бўлганлиги ҳақида тахминлар айтишган эди. Бу йилги тадқиқот ишлари бу гепотезани тасдиқлабгина қолмай, балки ботаникларга янги материллар ҳам берди.

БЕШ ОЙ АКСА УРГАН ОДАМ

Беш ой давомида тўхтовсиз равишда акса уриб юрган 17 ёшли Жун Кларкка на турли ихтисосдаги врачларга қатнаш, на Финикснинг соф ҳавоси ёрдам берди. Барча медицина хулосалари унинг касали психоген характерда эканлигини таъкидларди. Ниҳоят психолог Малькольм Кушнер Жуннинг касалига электр токи билан ҳужум қилишни таклиф этди.

Бу метод Павловнинг рефлекс шартлари тўғрисидаги машҳур таълимотига асослангандир.

Доктор Кушнер акса уриш натижасида ҳаракатга келадиган товуш билан ишга тушадиган кичик қувватга эга бўлган электр ускунасидан фойдаланди. Электродлар беморнинг қўлига 30 минут давомида боғлаб қўйилди. Жун ҳар гал акса урганда у электр токининг суст зарбини сезиб турарди. 10 минутлик танаффусдан сўнг электродлар бошқа қўлга уланарди. Бундан илгари ҳар 40 секундда такрорланиб турадиган акса уриш 4 соатдан кейин бутунлай тўхтаб қолди. Шундан бери Жун одатдаги ҳодиса каби атиги бир неча маргагина акса уради.

(«За рубежом»дан).

МАМОНТЛАРНИНГ ЗАМОНДОШЛАРИ ЖАЙРОНЛАРНИ ҚИСИБ ЧИҚАРМОҚДА

Орол денгизидаги Борсакелмас оролида жойлашган нодир заповедникда дашт антилоп (оҳу)лари — сайғақлар подаси икки баравар камайтирилади. Мамонтларнинг замондошлари мисли кўрилмаган даражада тез урчиб, оролдан жуда ноёб ҳайвонлар — жайронлар ва ғулонларни «қисиб чиқараётганлиги» сабабли ана шундай қарорга келинди.

Борсакелмас ороли Ўрта Осиёда кейинги йилларда жуда камайиб кетаётган ҳайвонларнинг макони бўлиб, у бор-йўғи 20 минг гектарга яқин қумлоқ лойли даштдан иборатдир. Оролнинг энг қимматли ҳайвонлари — ғулонлар ва жайронлардир. Ғулонлар (ёввойи эшаклар) сони 40 дан ошмайди.

Антилоплар подасини камайтириш (уларнинг сони ҳозир 3 мингга етди) ғулонлар ва жайронларнинг тезроқ урчишига имкон беради.

«СРЕДАЗЭНЕРГОЦВЕТМЕТ» КОРХОНАСИГА

Электр ускунаси ва реле ҳимояси, контроль-ўлчов асбоблари ва автоматика, радиоизотоп приборлар, турбина ва қозон установкалари, иссиқлик тармоқлари, газ тозалаш ва саноат оқма сувларини тозалашга доир **инженерлар ва техниклар, қозон слесарлари, турбиначилар, электрообмотчиклар, прибористлар, экономист-молиячи, русча машинисткалар**

ҚЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Маннон Уйғур кўчаси, 314-уй (8,11-трамвайнинг «Дарвоза» остановкаси).

«СОЮЗИНВЕНТАРЬ» РЕСПУБЛИКАЛАРАРО БАЗАСИГА

товароведлар, учётчиклар, экономист, ишчилар (юкчилар), секретарь-машинистка, экспедиторлар

ҚЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар-32, Грампластинка кўчаси, 40-уй (1, 2, 4, 20, 41, 74-автобуснинг «Салор» остановкаси). Телефон 6-12-57, 6-12-49, 6-12-40.

ТОШКЕНТ ГАЗ АППАРАТЛАРИ ЗАВОДИГА

газ аппаратларини йиғувчи слесарлар, саноат ускунасини ремонт қилувчи слесарлар, инструментчи слесарлар, автоматчилар, ёрдамчи ишчилар, универсал-токарлар, табелчи, конструкторлар, газосваркачилар, стерженчилар, қолипчилар, автомат наладчиклари

ҚЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 83-уй, кадрлар бўлими (4, 13-трамвай, 3, 10, 21, 48-автобус, 5-троллейбуснинг «Жуковский» остановкаси).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг аппарати Донскаялар оиласига, қариндошларига ва танишларига **Ойша Ҳусаиновна ДОНСКАЯнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Бизнинг адрес ва телефонлар — СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ. «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283 Партия турмуши — В33469, В37221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216, Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалик — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

ИНДЕКС 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 08976.